

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Nasielsk**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nasielsk w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Nasielsk w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	17
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Nasielsk	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nasielsk.....	50
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej.....	50
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	52
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	53
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	56

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	58
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	59
Spis tabel	61
Spis wykresów	62

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

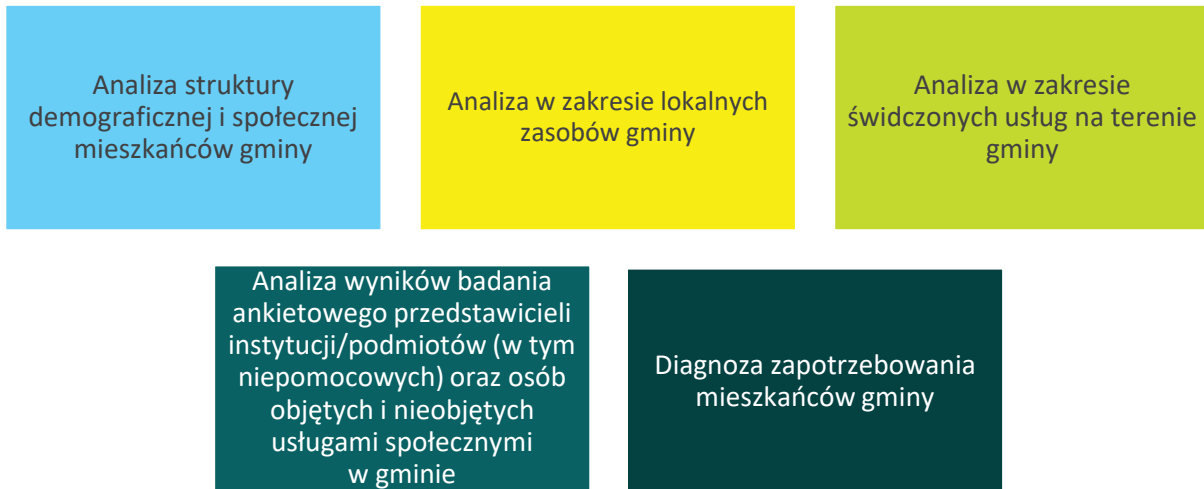
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy miejsko-wiejskiej Nasielsk w powiecie nowodworskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Nasielsk oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Nasielsk zamieszkiwało na koniec 2023 roku 19 249 osób z czego 9 595 to kobiety a 9 654 to mężczyźni. Spośród ogółu ludność: 3 796 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 11 366 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 4087 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Struktura demograficzna świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i niższe od średniej wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest niższa od wskaźnika dla powiatu i jest wyższa od wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowanych 52 organizacji pozarządowych w tym 18 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: ośrodek kultury, miejsko-gminna biblioteka publiczna, samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

W gminie Nasielsk zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): miejski ośrodek pomocy społecznej, spółdzielnia socjalna, uniwersytet trzeciego wieku i Klub senior+, .Na terenie gminy zlokalizowany jest dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony przez powiat ze 104 miejscami.

W ramach projektów gmina oferuje także usługę opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Nasielsk pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 189 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 180 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w Gminie Nasielsk w 2023 r. należy wymienić: długotrwałą lub ciężką chorobę (119 rodzin), ubóstwo (115 rodzin), niepełnosprawność (108 rodzin), bezrobocie (80 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (38 rodzin).

W 2023 roku w gminie Nasielsk przeprowadzono 308 wywiadów środowiskowych, które objęły 303 rodziny, liczące łącznie 606 osób. Praca socjalna została skierowana do 312 rodzin, w których znajdowało się łącznie 665 osób. W tym samym roku zawarto 8 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 8 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 4 087, co stanowiło 21,23% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęte zostało 72 rodziny spośród osób starszych z czego 49 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 115 członków tych rodzin, co stanowi 0,6% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Nasielsk usługi opiekuńcze świadczone dla 40 osób na łączną kwotę 133 680 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych: Klub senior+ oraz uniwersytet trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera osoby starsze (48% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Według badanych panuje opinia, że usługi oferowane przez gminę Nasielsk osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 31% mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Nasielsk jest trudne (53% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Nasielsk z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Nasielsk zamieszkiwało 2 932 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 108 rodzin zamieszkujących gminę Nasielsk, w których żyło łącznie 173 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 1 osoby w kwocie 901 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługę opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (33% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Nasielsk dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Nasielsk jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pomocy profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- teleopieki.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 14 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,08% populacji.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Nasielsk osobom w kryzysie bezdomności są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że źle wspiera (37% ankietowanych) niż dobrze (20% ankietowanych), natomiast niekorzystający z nich mają przeciwne zdanie (24% dobrze wspiera, 18% źle wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Nasielsk są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Nasielsk jest trudne (32% beneficjenci usług społecznych, 53% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Nasielsk wskazuje, że w 2023 roku 119 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 11 rodzin, w których funkcjonowało 16 osób. Narkomania nie występowała jako powód udzielania pomocy społecznej.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła – 11 924 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi – 575 588 złotych. W 2023 roku nie przyznano zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Nasielsk nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla tych osób. Gmina nie świadczy też specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie gminy zlokalizowany jest dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych prowadzony przez powiat ze 104 miejscami.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (32% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Opinia na temat wystarczalności usług oferowanych osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Nasielsk jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej są zdania, że są one wystarczające (30% ankietowanych) niż niewystarczające (26% ankietowanych), natomiast, mieszkańcy niekorzystający z nich mają przeciwne zdanie (40% niewystarczające a 15% wystarczające).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Nasielsk jest trudne (47% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.**

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Nasielsk w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Nasielsk, zamieszkiwało 3 796 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,72% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 23,16% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 368 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 22 i stanowiły 26,83% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 25 i stanowiły 30,49% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 15 i stanowiły 18,29% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 16 i stanowiły 19,51% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 4 i stanowiły 4,88% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 35 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 140 osób.

W 2023 r. w gminie Nasielsk świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 109 dzieci co stanowiło koszt 62 697 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 395 435 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 7 754 793 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera rodziny z dziećmi (41% beneficjenci usług społecznych, 45% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Nasielsk są wystarczające (45% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Ankietowani są zdania, że w gminie Nasielsk usługi społeczne dla rodzin z dziećmi są łatwo dostępne (41% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia asystenta rodziny
- wsparcia rodzin w formie pieczy zastępczej.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci

- poradnictwo, warsztaty, terapie.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nasielsk w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie posiada wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji a dwóch z pięciu rozumie jej definicję.

Dwóch z pięciu przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz inne (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Nasielsk to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Nasielsk słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. Dwóch z pięciu przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY NASIELSK W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Nasielsk wyniosła 19 249 osób. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -48 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest ujemne i wynosi -17 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,15% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Nasielsk w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	19 249	13 261	11 658
Gęstość zaludnienia	93,6	2 33,20	234,9
Przyrost naturalny	-48	-42	-30
Saldo migracji	-17	25	31
Kobiety na 100 mężczyzn	99	103	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	3 796, 19,72%	2 529, 19,05%	2 341, 19,79%
w tym K	1 777	1 207	1 139
w tym M	2 019	1 322	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	1 1366, 59,05%	7 698, 57,77%	6 753, 58,08%
w tym K	5 164	3 599	3 589
w tym M	6 202	4 099	3 164
Liczba i % osób 65+	4 087, 21,23%	3 033, 23,18%	2 564, 22,13%
w tym K	2 654	1 967	1 672
w tym M	1 433	1 066	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Nasielsk wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 36 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 69 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 108 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 26,80%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 21,23%, w tym dla kobiet 13,79%, a dla mężczyzn 7,44%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Nasielsk w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	5 969,20 zł	8 026,37 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 349,57 zł	4 007,43 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	110	125,5	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Nasielsk w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych jest niższa od wskaźnika dla powiatu i jest wyższa od wskaźnika dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie N w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	52	43,5	38
NGO/ 1000 mieszk.	2,70	3,49	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	54,88%	59,86%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	72,02%	75,64%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Nasielsk w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one niższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość obu wskaźników jest niższa od średnich powiatowych i wojewódzkich.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Nasielsk funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. miejski ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Nasielsk

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Elektronowa 3, 05-190 Nasielsk	Urząd Gminy	30	14 517 696 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Nasielsk

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	52
Koła Gospodyń Wiejskich	18
Spółdzielnia socjalna	1
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Nasielsk funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 52, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Działa także 18 Kół Gospodyń Wiejskich angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonuje również spółdzielnia socjalna.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Nasielsk

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	12
Kultura	6
Edukacja	3
Zdrowie	2
Pomoc społeczna	4
Bezpieczeństwo	8
Rozwój lokalny	3
Ekologia	3
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	2
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	44

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-nasielsk-141404?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Nasielsk w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 52 organizacje pozarządowe. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazały 44 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale) W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze sportowym, bezpieczeństwa oraz kulturalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Nasielsk

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Nasielski Ośrodek Kultury	ul. Kościuszki 12, 05-190 Nasielsk	Gmina Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nasielsku	ul. Piłsudskiego 6, 05-190 Nasielsk	Gmina Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nasielsku	ul. Sportowa 2, 05-190 Nasielsk	Gmina Nasielsk	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Nasielsk. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://nasielsk.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Nasielsk. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: ośrodek kultury, miejsko-gminna biblioteka publiczna, samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Nasielsk w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	332	265	265

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- świadczenia pieniężne	189	173	154
- świadczenia niepieniężne	180	114	131
Liczba rodzin	354	257	260
Liczba osób w rodzinach	716	496	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Nasielsk (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	30,12%	28,86%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	39,76%	47,67%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	30,12%	23,46%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	48,49%	51,34%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	51,51%	48,66%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Nasielsk (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Nasielsk pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 189 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 180 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Nasielsk w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	115	240	32,49%	1,25%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	14	16	3,95%	0,08%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	31	171	8,76%	0,89%
- w tym wielodzietność	31	171	8,76%	0,89%
Bezrobocie	80	228	22,6%	1,18%
Niepełnosprawność	108	173	30,51%	0,9%
Długotrwała lub ciężka choroba	119	215	33,62%	1,12%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	38	162	10,73%	0,84%
- w tym rodziny niepełne	27	102	7,63%	0,53%
- w tym rodziny wielodzietne	14	77	3,95%	0,4%
Przemoc domowa	4	12	1,13%	0,06%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	11	16	3,11%	0,08%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	9	1,69%	0,05%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	11	21	3,11%	0,11%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w Gminie Nasielsk w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 119 rodzin
- ubóstwo dotknęło 115 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 108 rodzin
- bezrobocie dotknęło 80 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 38 rodzin, w tym 27 rodzin niepełnych oraz 14 rodzin wielodzietnych
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 31 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 31
- alkoholizm dotyczył 11 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 11 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego dotknęły 6 rodzin
- przemoc w rodzinie dotyczyła 4 rodzin
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, klęska żywiołowa lub ekologiczna, sytuacja kryzysowa, sieroctwo, narkomania i trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 62 osobom na łączną kwotę 382 147 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 59 osób na sumę 370 981 zł.

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 3 osobom na kwotę 11 166 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 31 osobom na łączną kwotę 33 572 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 30 zasiłków o wartości 32 671 zł.
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 1 zasiłek na sumę 901 zł.

W 2023 roku gmina Nasielsk udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 11 osób, na co przeznaczono łącznie 17 700 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 8 świadczeń o łącznej wartości 16 044 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 146 osobom na łączną kwotę 147 081 zł.

W 2023 roku gmina Nasielsk udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 418 gospodarstw domowym, na co przeznaczono łącznie 598 639 zł. Gmina Nasielsk posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 15 105 208 zł w tym w budżecie OPS 14 517 696 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Nasielsk dysponowała 165 mieszkaniami komunalnymi w tym 10 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 39 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 19 osób.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 33 a gmina poniosła koszty w wysokości 1582365 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W Nasielsku zlokalizowany jest 1 Ośrodek Wsparcia. Dysponuje on 23 miejscami z których korzysta 23 osób, a jego budżet za 2023 rok wyniósł 221 338 zł. W placówce zatrudnione są 2 osoby.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Nasielsk przeprowadzono 308 wywiadów środowiskowych, które objęły 303 rodziny, liczące łącznie 606 osób. Praca socjalna została skierowana do 312 rodzin, w których znajdowało się łącznie 665 osób. W tym samym roku zawarto 8 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 8 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 4 087, co stanowiło 21,23% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 72 rodziny spośród osób starszych z czego 49 z nich były jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 115 członków tych rodzin, co stanowi 0,6% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Nasielsk usługi opiekuńcze świadczone dla 40 osób na łączną kwotę 133 680 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych: Klub senior+ oraz uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP gminę Nasielsk zamieszkiwało 2 932 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 108 rodzin zamieszkujących gminę Nasielsk, w których żyło łącznie 173 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłek okresowy dla 1 osoby w kwocie 901 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługę opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 14 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,08% populacji.

Gmina udziela 8 świadczeń schronienia na łączną kwotę 68 914 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Nasielsk wskazuje, że w 2023 roku 119 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 11 rodzin, w których funkcjonowało 16 osób. Narkomania nie występowała jako powód udzielania pomocy społecznej.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 11 924 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 575 588 złotych. W 2023 roku zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby nie przyznano żadnej osobie.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Nasielsk nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla tych osób. Gmina nie świadczy też specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie gminy zlokalizowany jest dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych prowadzony przez powiat ze 104 miejscami.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Nasielsk, zamieszkiwało 3 796 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,72% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 23,16% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 368 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 22 i stanowiły 26,83% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 25 i stanowiły 30,49% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 15 i stanowiły 18,29% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 16 i stanowiły 19,51% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 4 i stanowiły 4,88% wszystkich

rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 35 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 140 osób.

W 2023 r. w gminie Nasielsk świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 109 dzieci co stanowiło koszt 62 697 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 395 435 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 7 754 793 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY NASIELSK

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Nasielsk wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

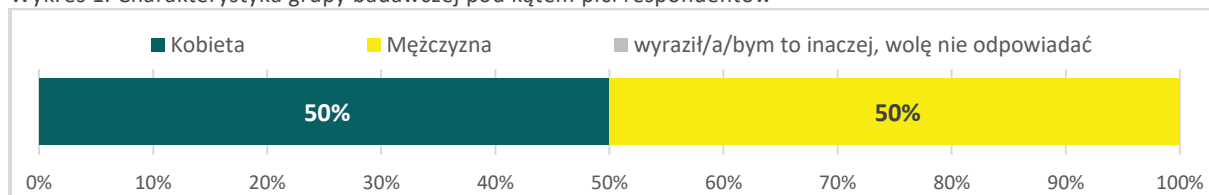
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

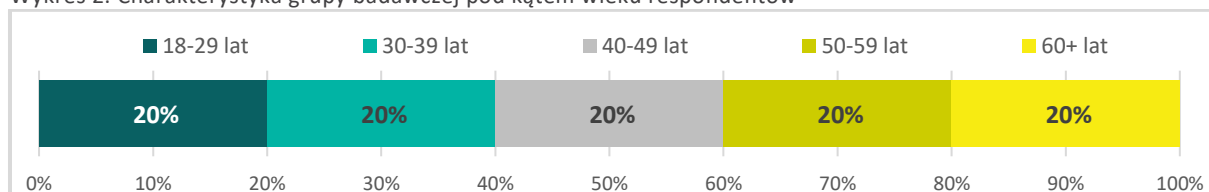
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu nie odnotowano dominującej grupy respondentów, w obu grupach było po 50% badanych.

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

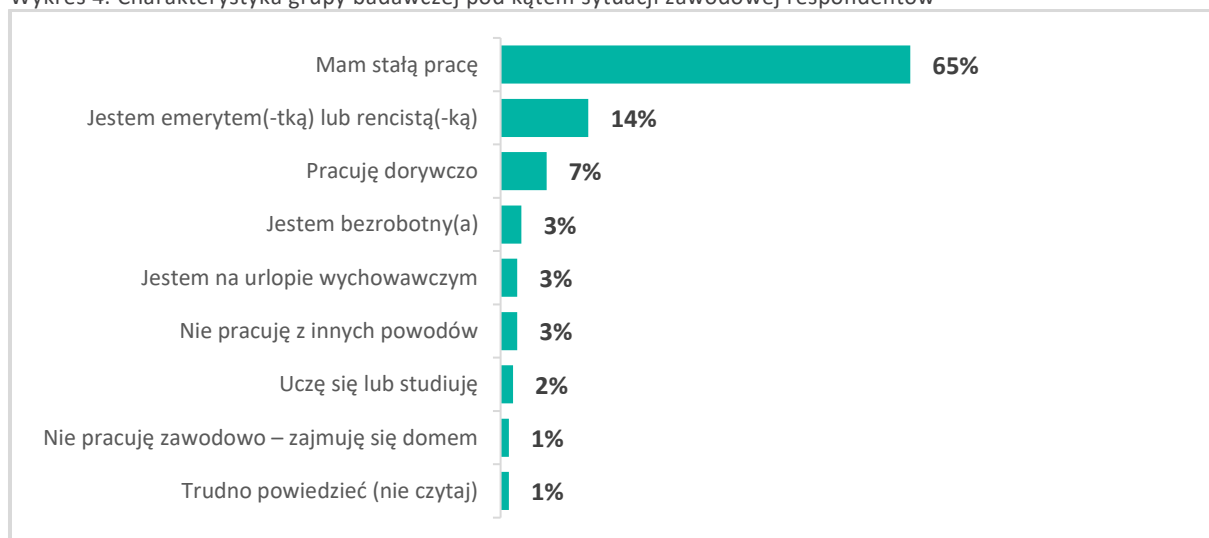
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (33% badanych) i średnim (47% badanych).

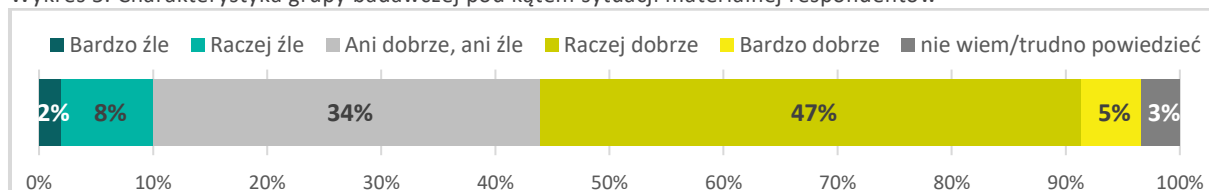
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (65% badanych).

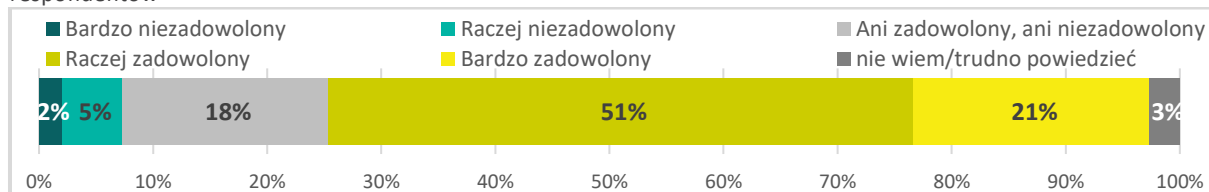
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (47% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (5% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

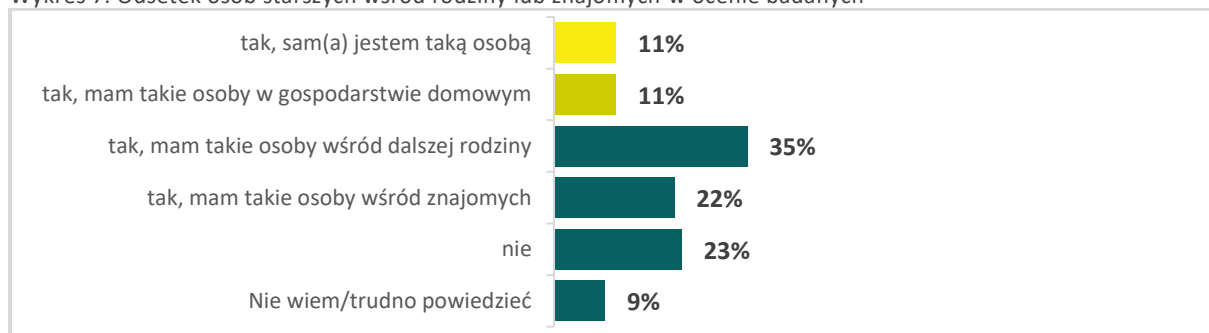
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (51% badanych) oraz bardzo zadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Nasielsk.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

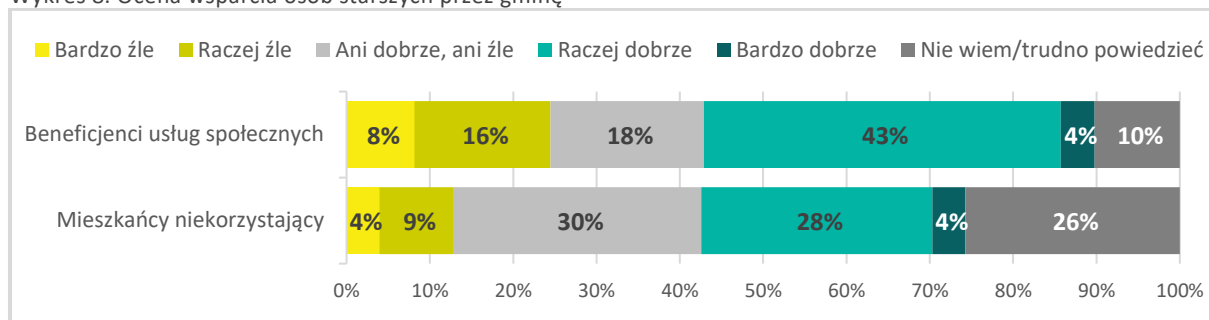
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nasielsk 11% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 11% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 35% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 22% wśród znajomych.

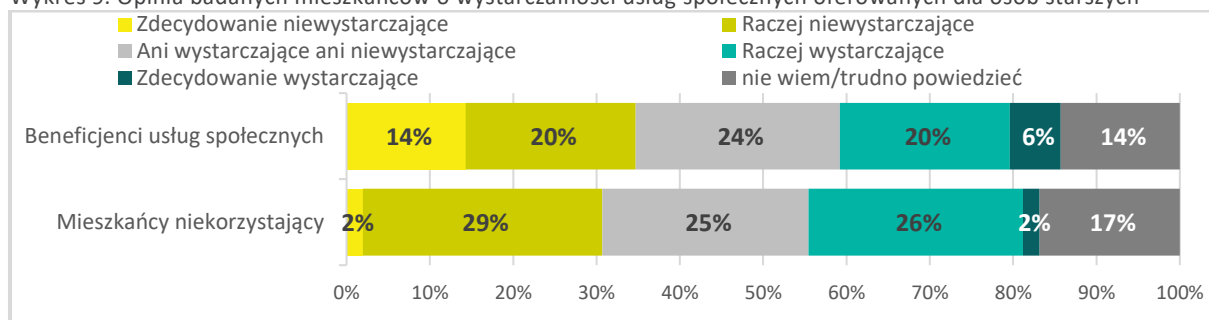
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera osoby starsze (48% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

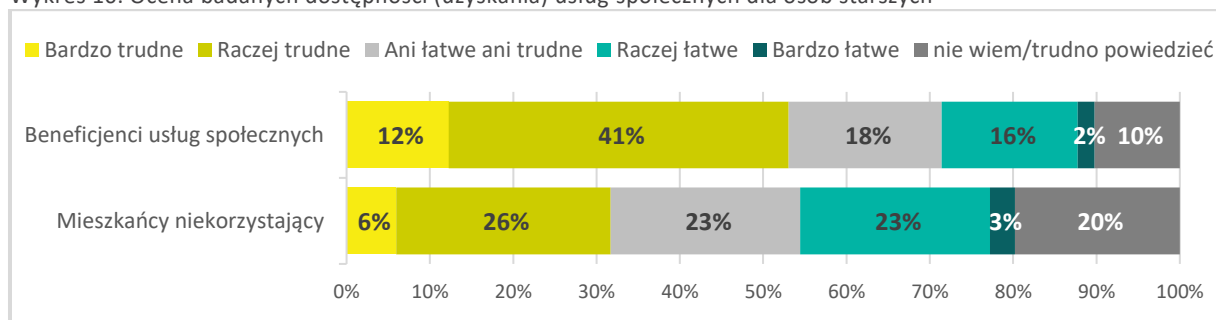
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Według badanych panuje opinia, że usługi oferowane przez gminę Nasielsk osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 31% mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia).

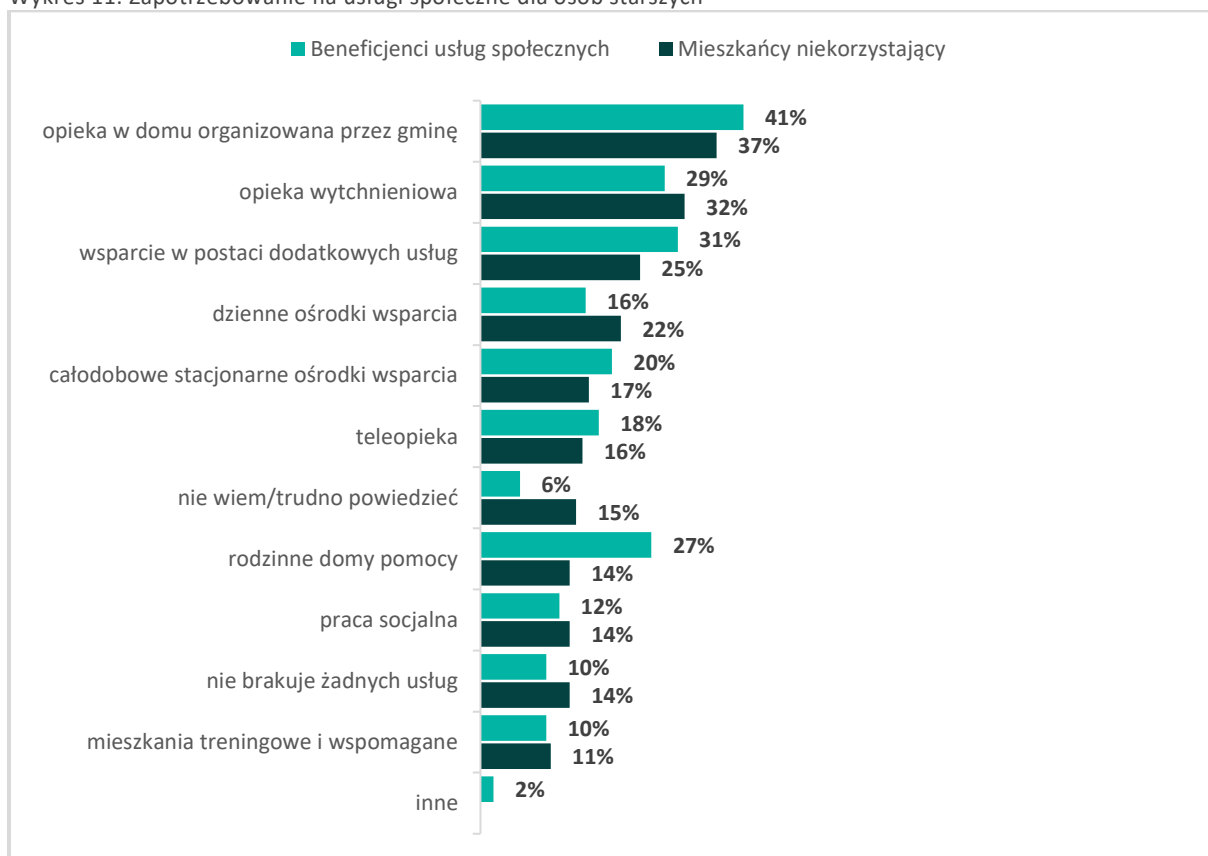
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Nasielsk jest trudne (53% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

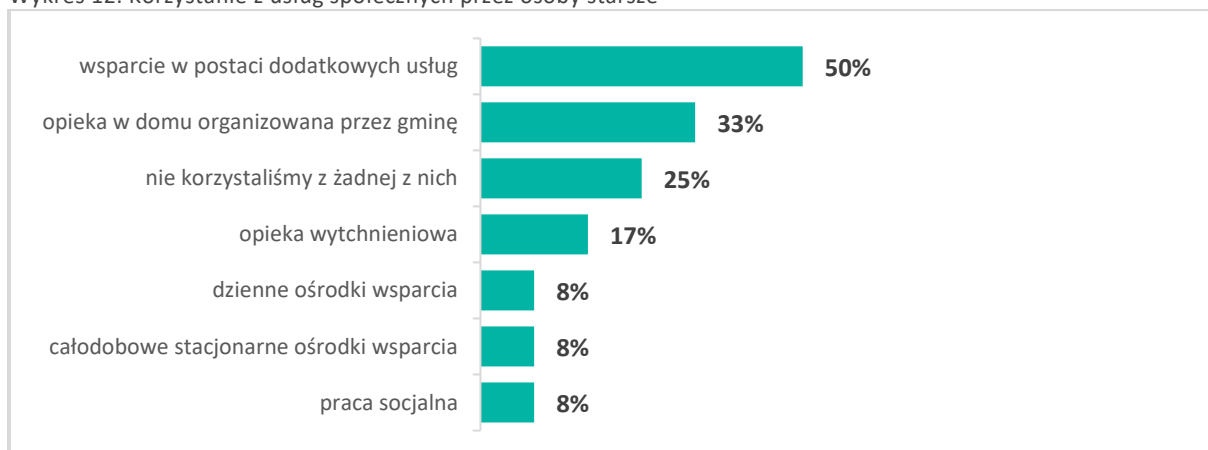

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

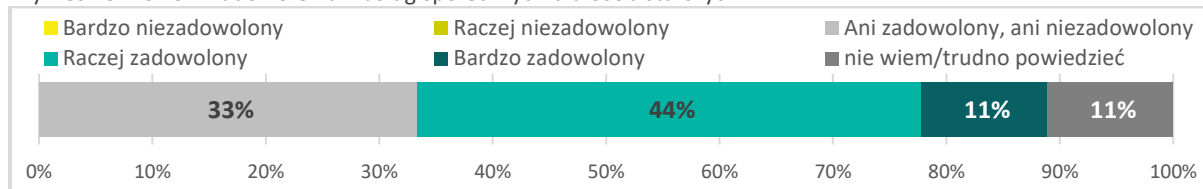

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Nasielsk z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

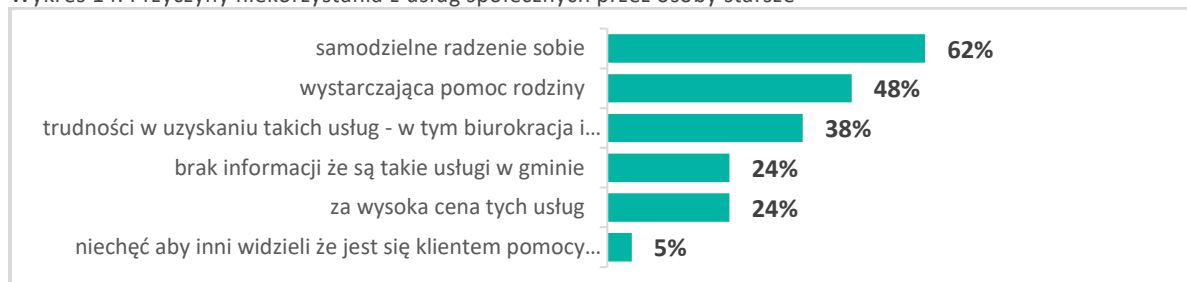
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Nasielsk korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (55% zadowolonych).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (62% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (48% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług – w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (38% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

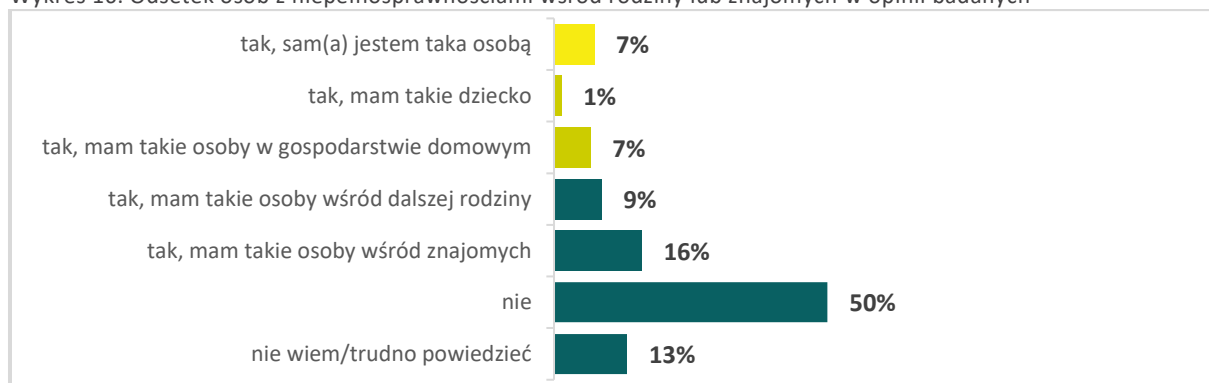
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

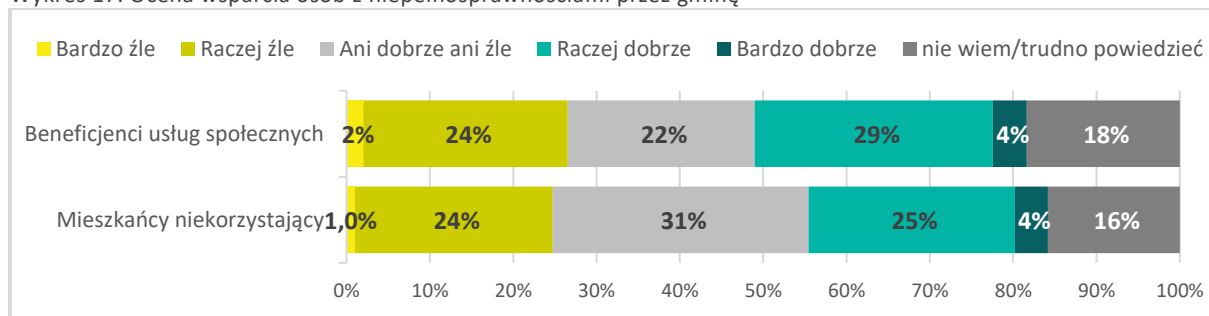
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nasielsk 7% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 1% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 7% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 16% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

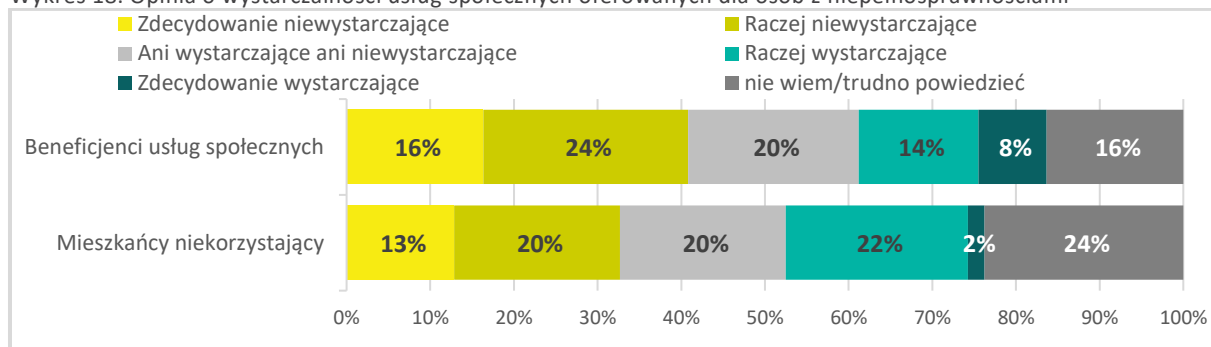
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (33% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

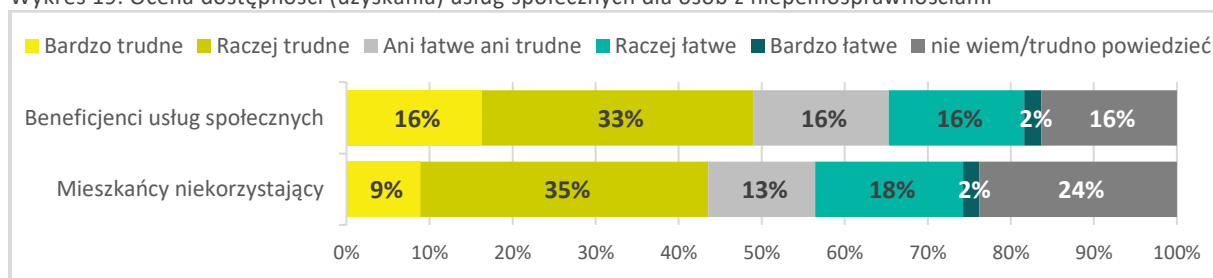
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Nasielsk dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

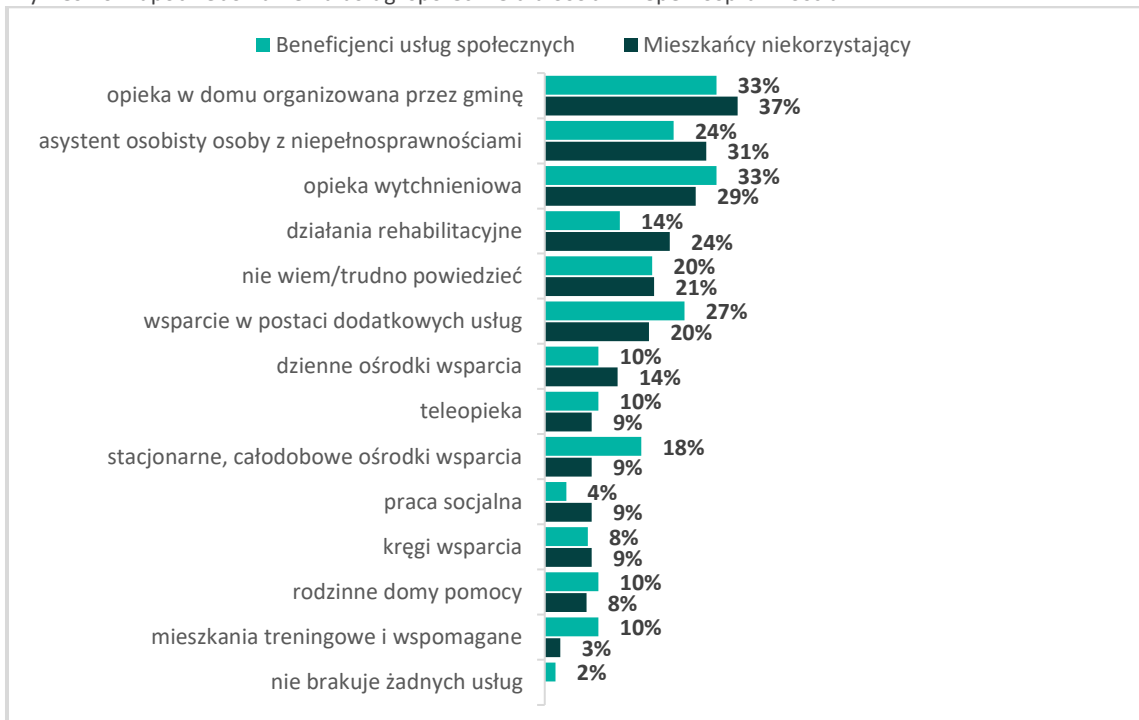
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Nasielsk jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

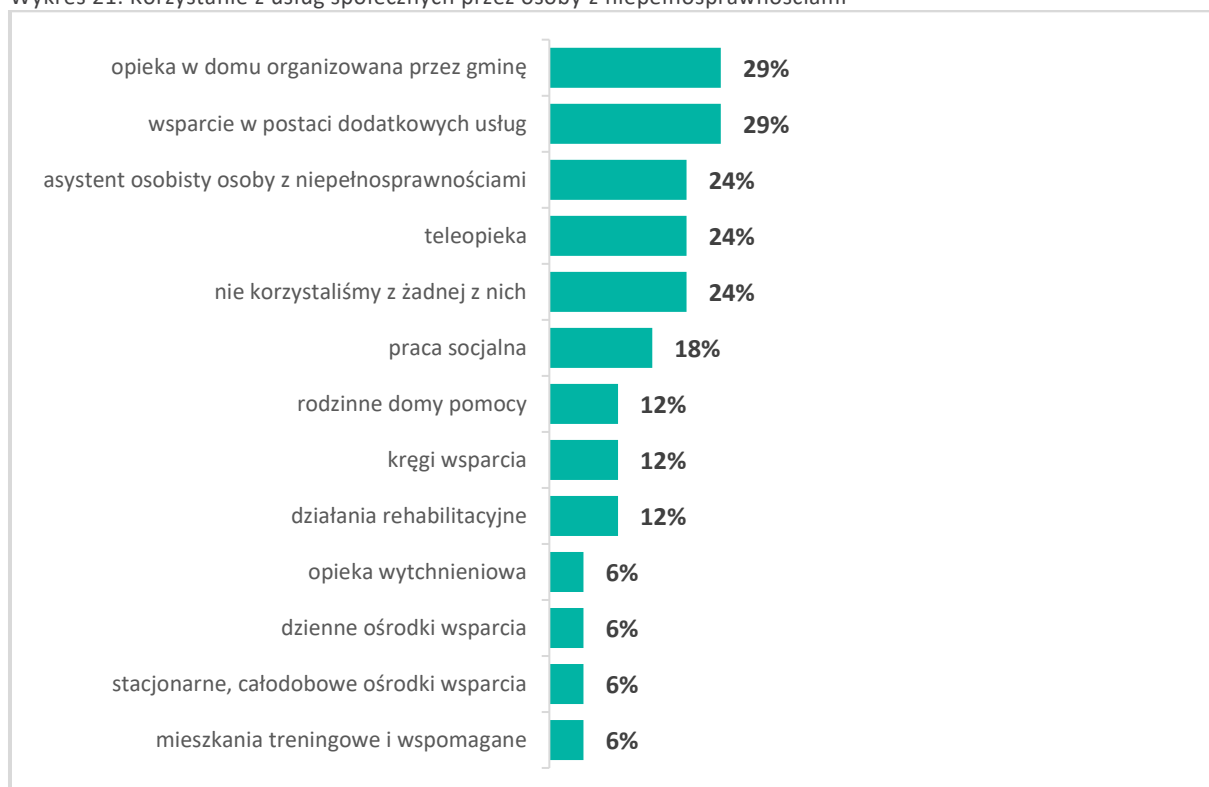

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- opieka w domu organizowana przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

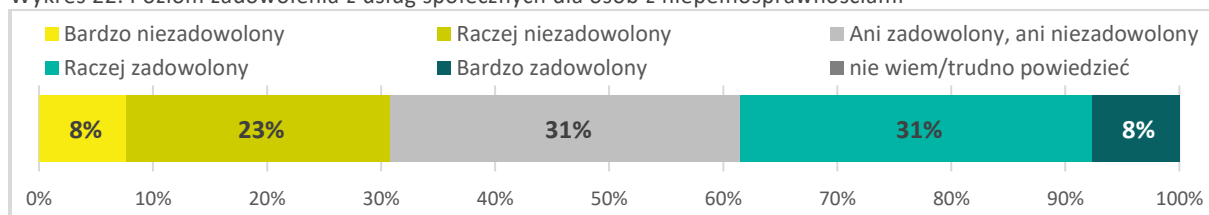

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pomocy profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- teleopieki.

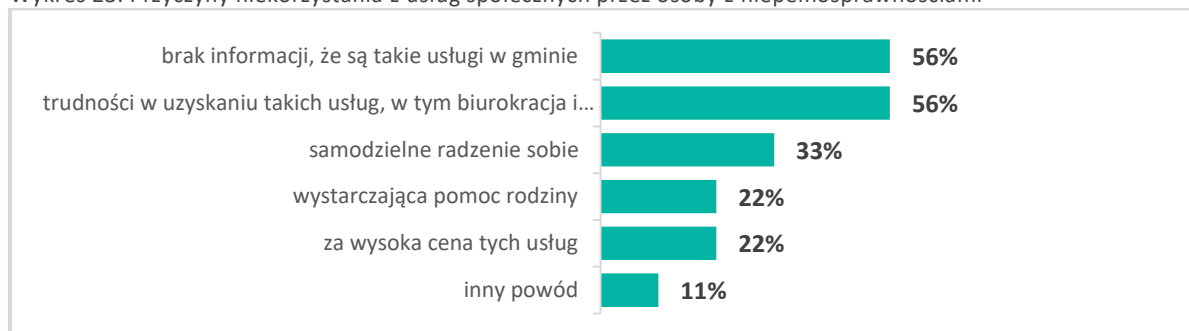
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Nasielsk, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (39% zadowolonych do 31% niezadowolonych).

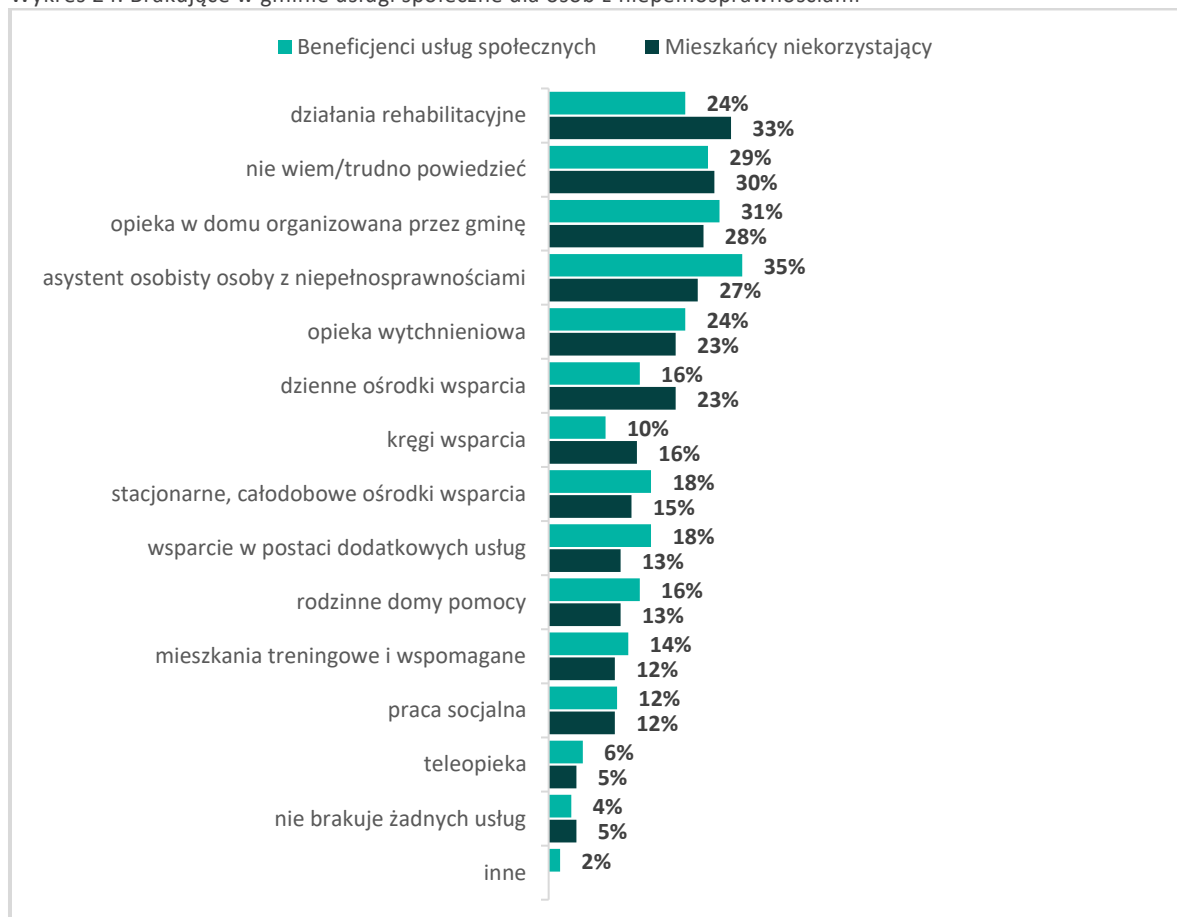
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (56% ankietowanych), trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (56% ankietowanych) oraz radzenie sobie samodzielnie (33% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

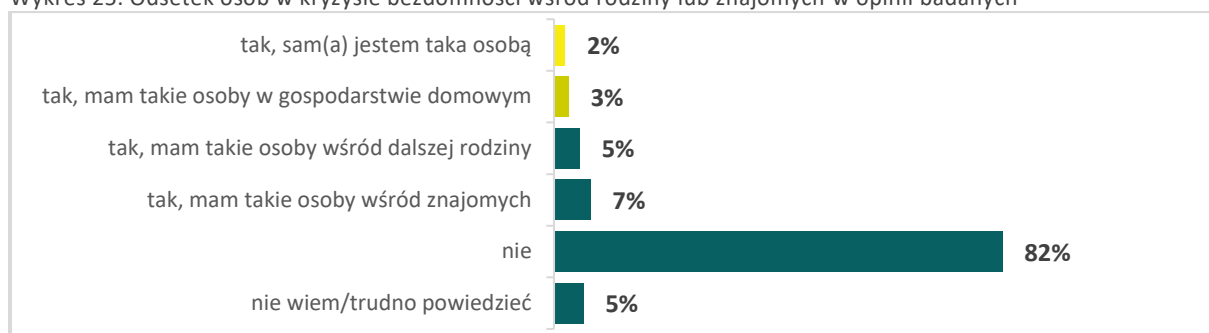
- działania rehabilitacyjne

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

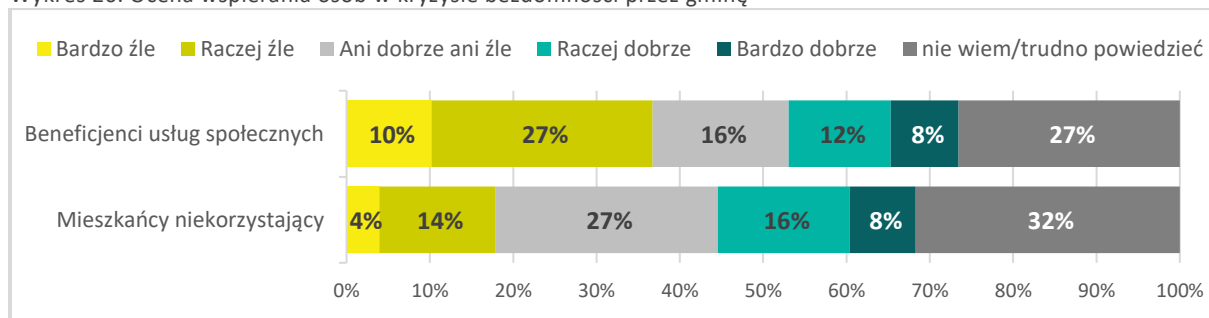
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nasielsk niespełna 2% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 5% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

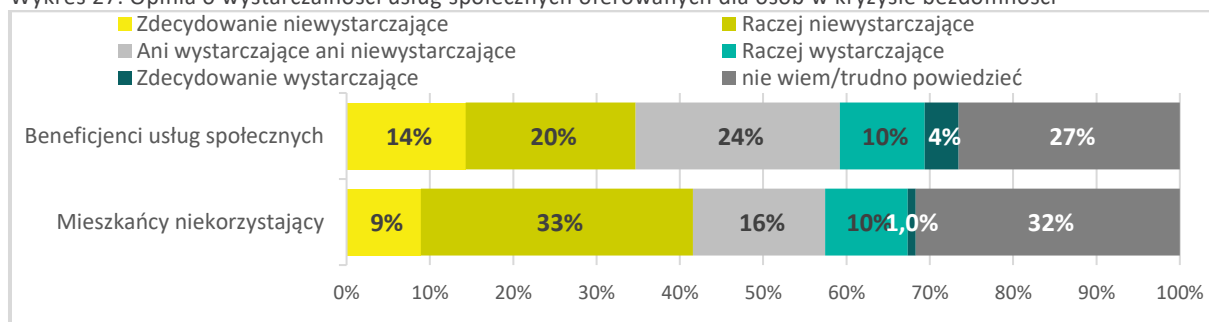
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Nasielsk osobom w kryzysie bezdomności są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że źle wspiera (37% ankietowanych) niż dobrze (20% ankietowanych), natomiast niekorzystający z nich mają przeciwne zdanie (24% dobrze wspiera, 18% źle wspiera).

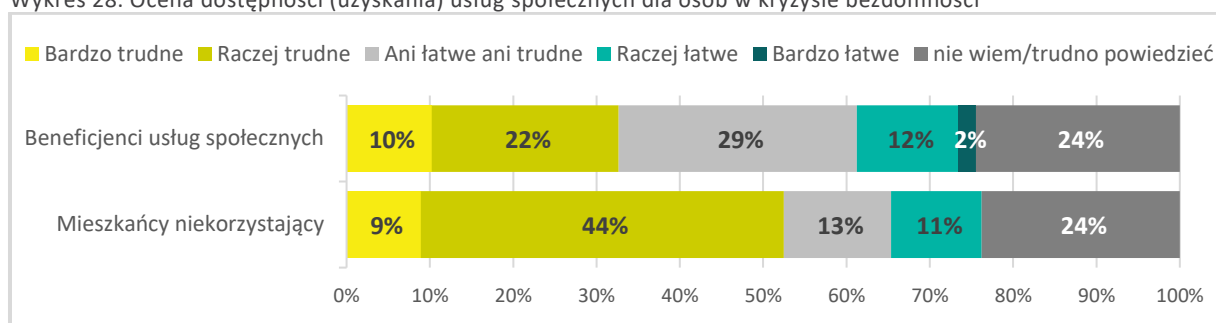
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Nasielsk są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Nasielsk jest trudne (32% beneficjenci usług społecznych, 53% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

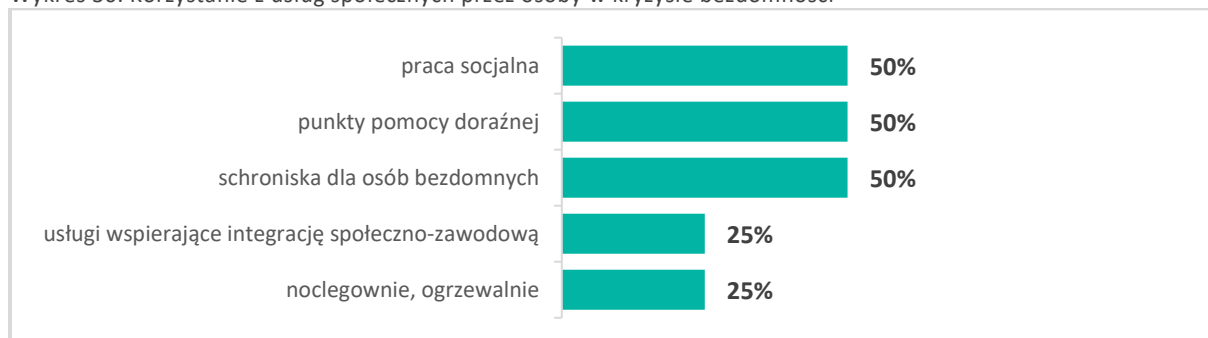

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

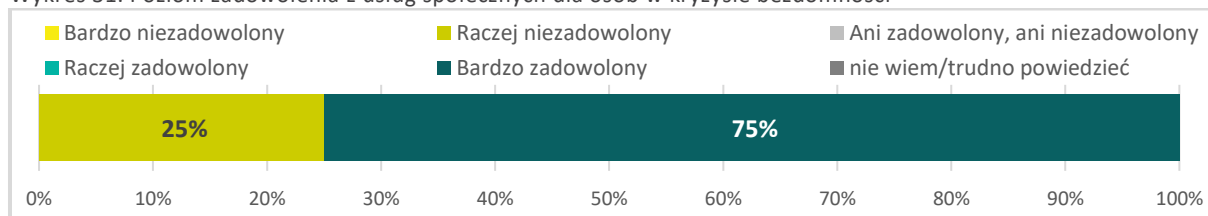

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych.

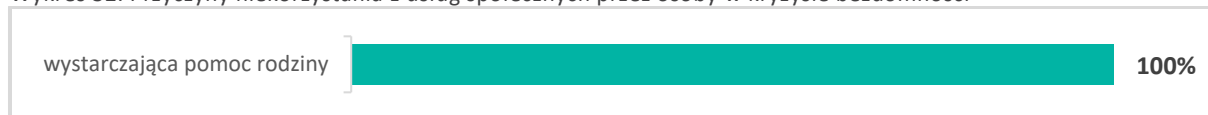
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

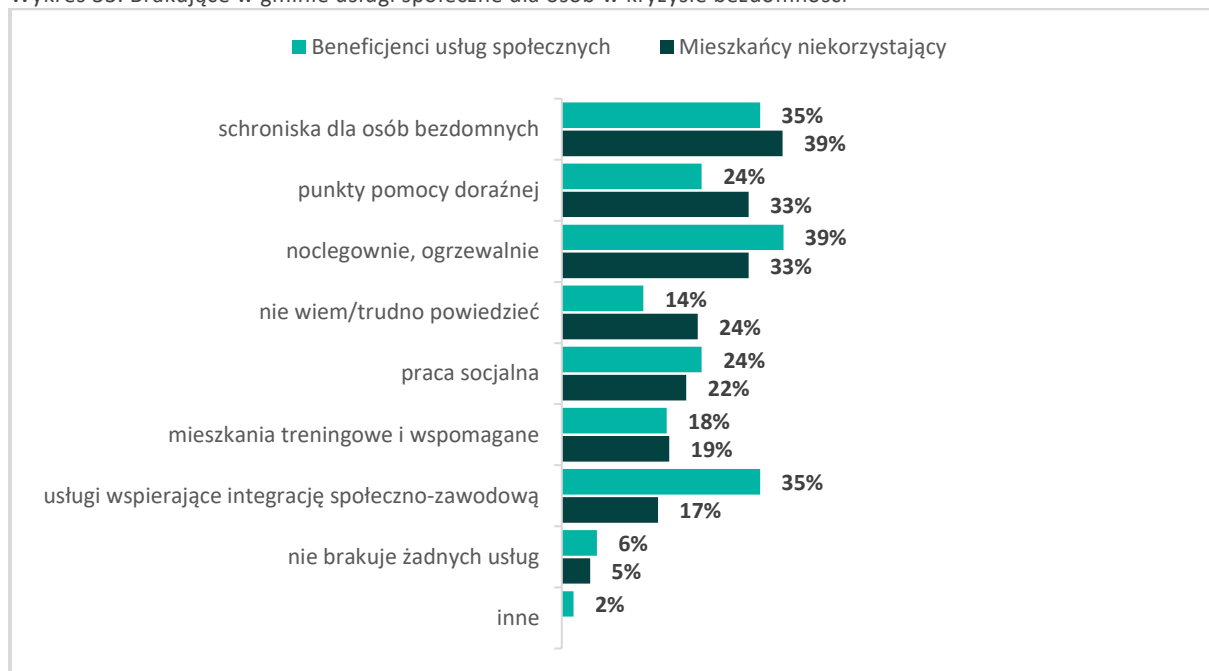
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, że wystarczająca jest pomoc rodziny.

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

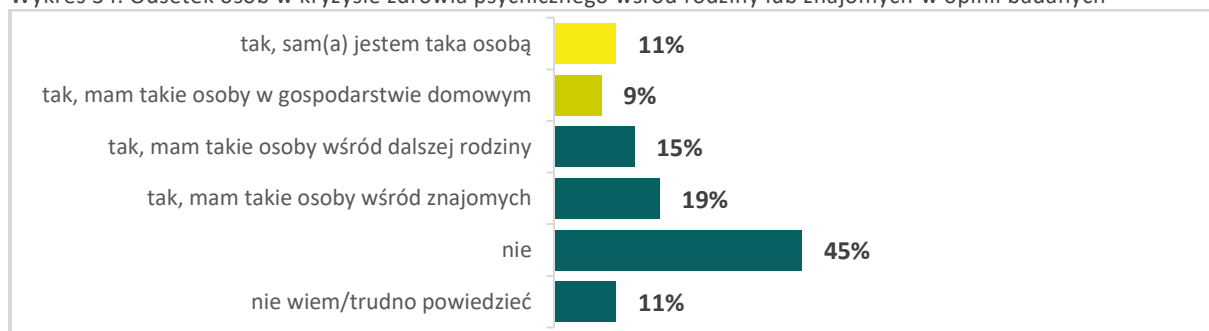
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

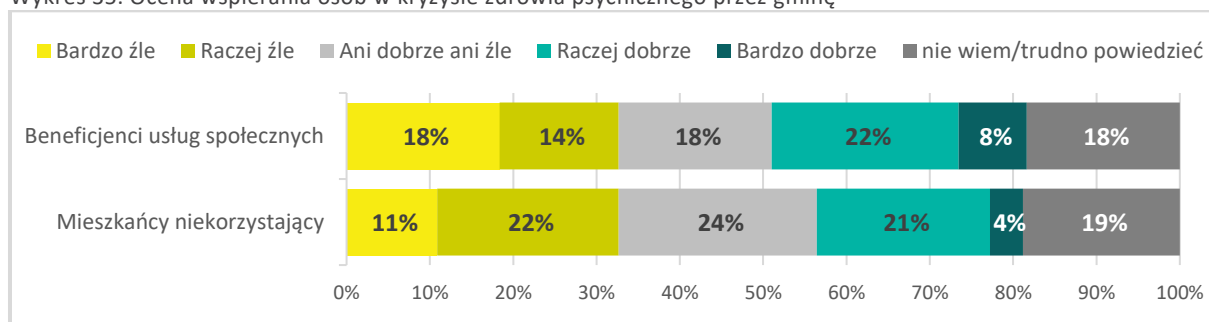
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 11% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 15% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% wśród znajomych.

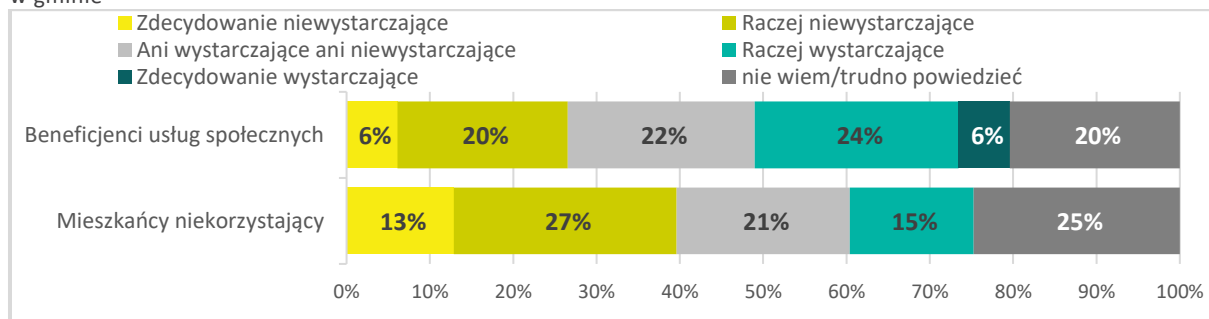
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (32% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

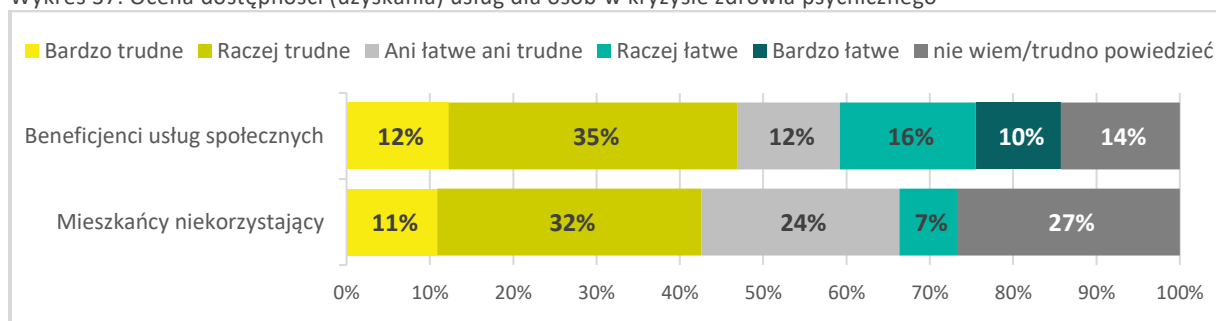
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia na temat wystarczalności usług oferowanych osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Nasielsk jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej są zdania, że są wystarczające (30% ankietowanych) niż niewystarczające (26% ankietowanych), natomiast, mieszkańcy niekorzystający z nich mają przeciwne zdanie (40% niewystarczające a 15% wystarczające).

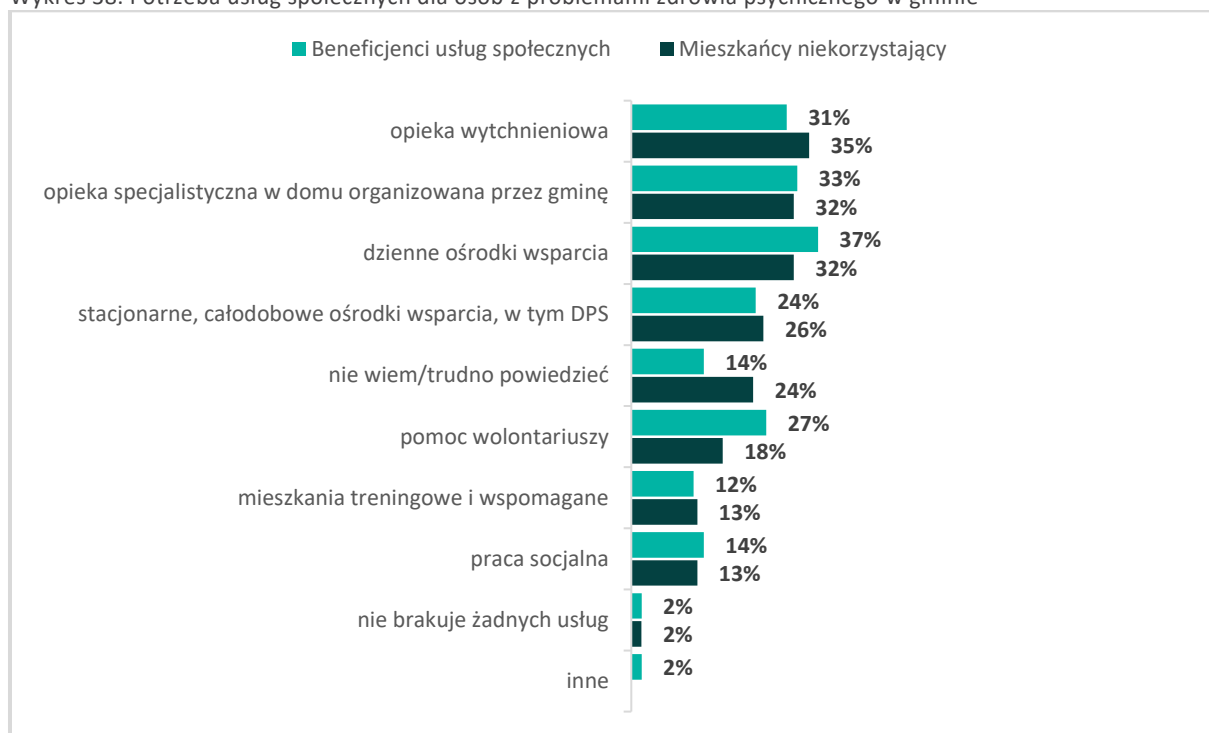
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Nasielsk jest trudne (47% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

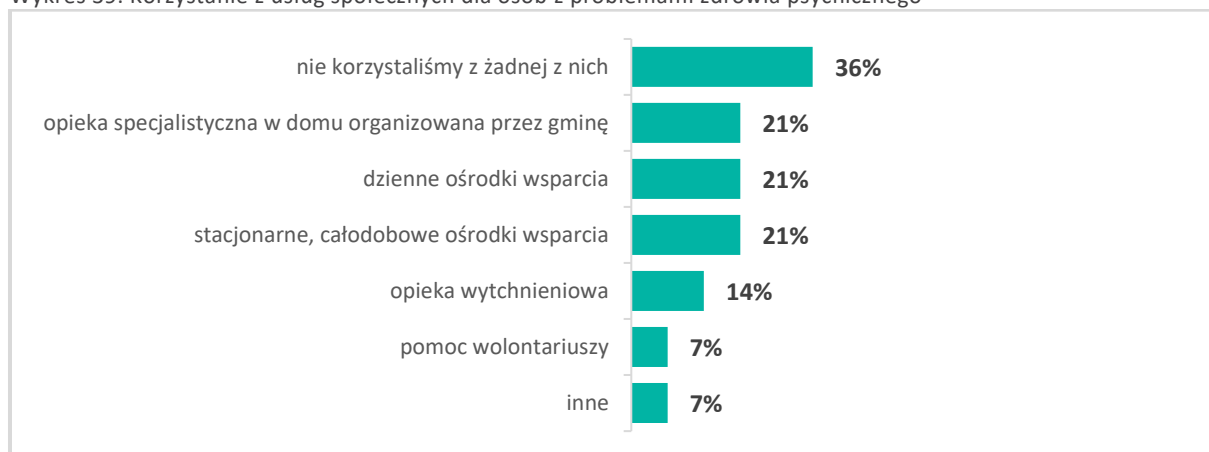

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

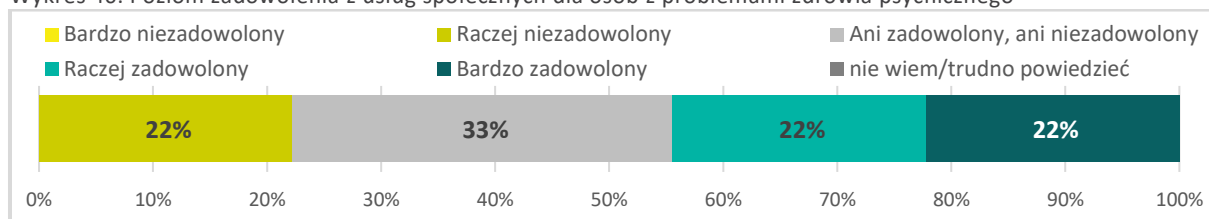
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- usługi opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

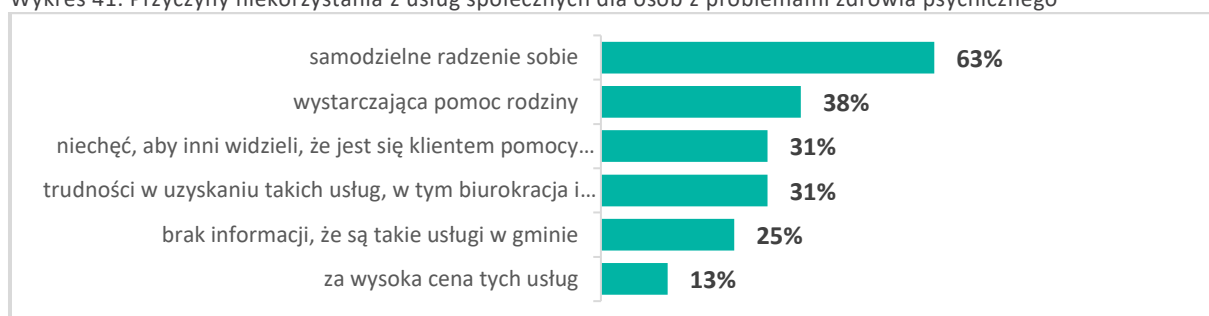
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Nasielsk korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (44% zadowolonych do 22% niezadowolonych).

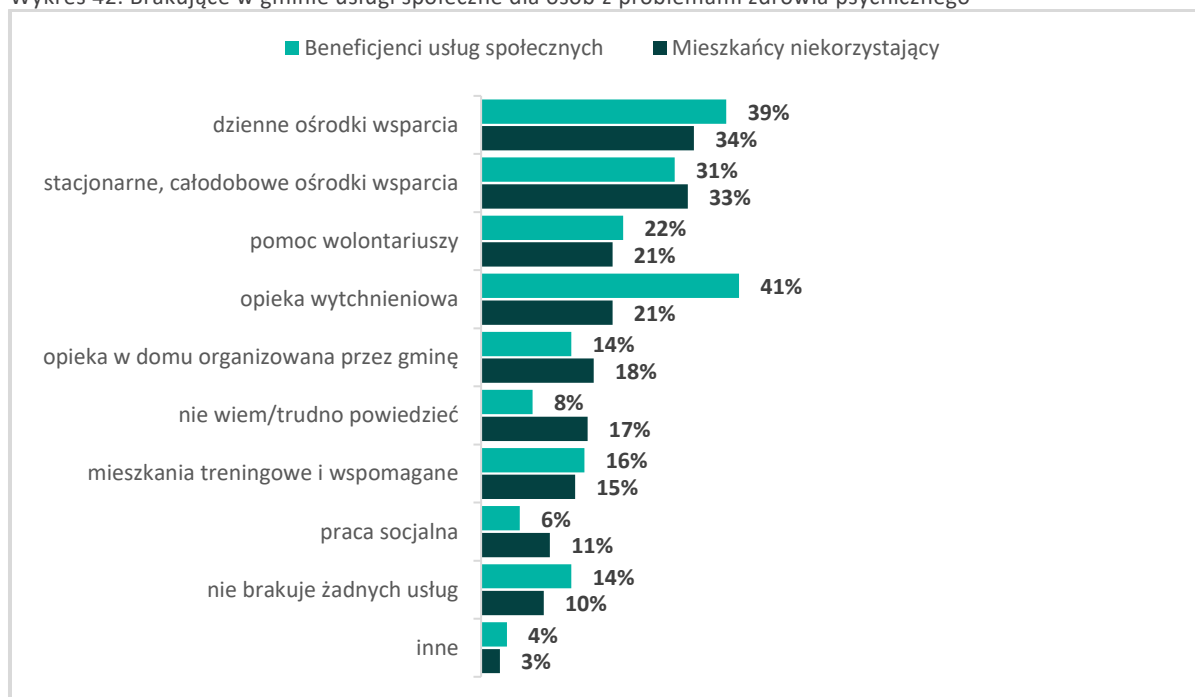
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (63% ankietowanych) oraz wystarczającą pomoc rodziny (38% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

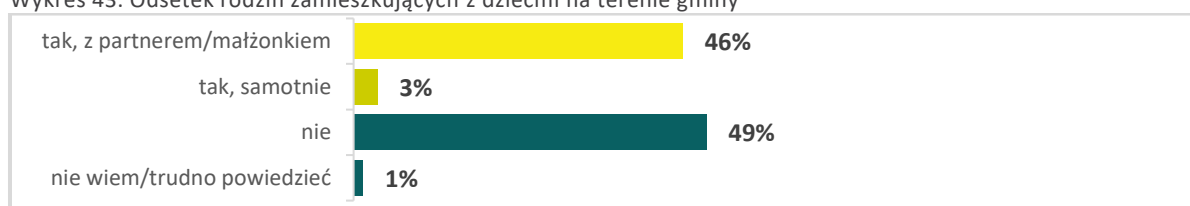
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

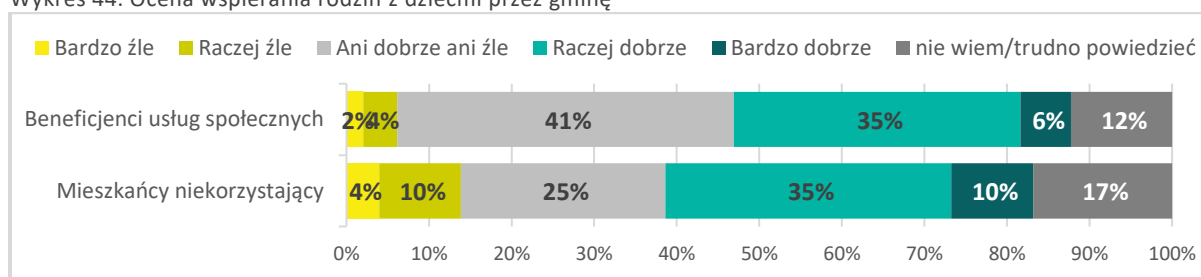
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nasielsk 46% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 3% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 49% nie posiada dzieci.

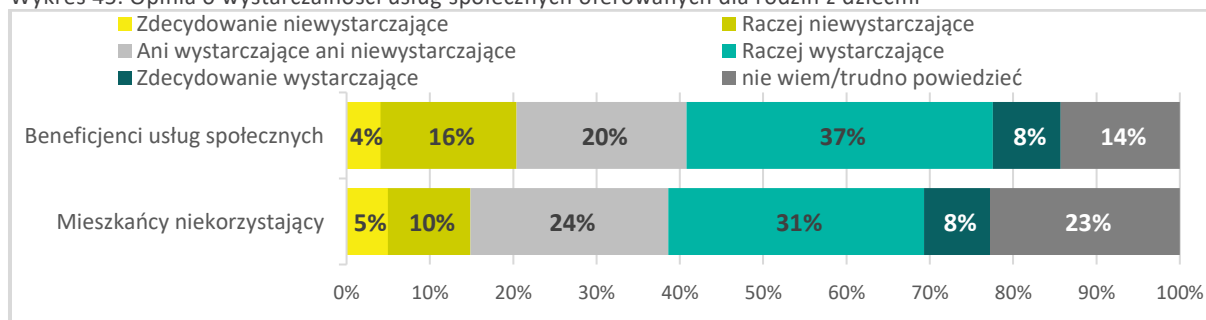
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nasielsk dobrze wspiera rodziny z dziećmi (41% beneficjenci usług społecznych, 45% niekorzystający z nich).

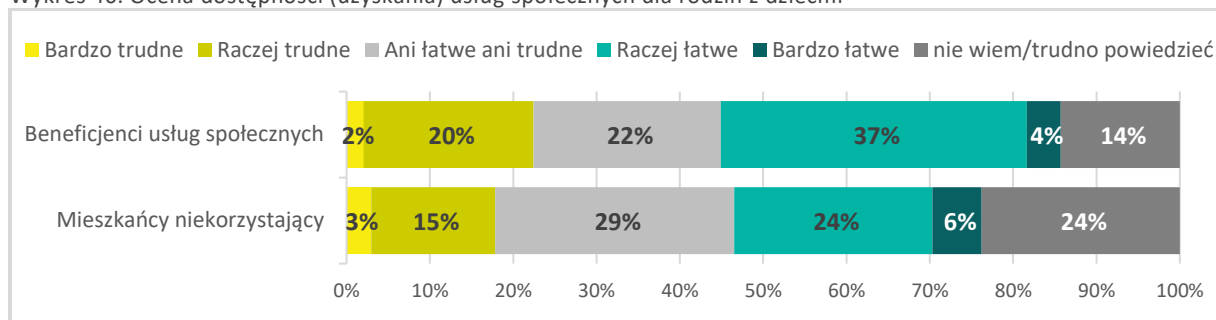
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Nasielsk są wystarczające (45% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

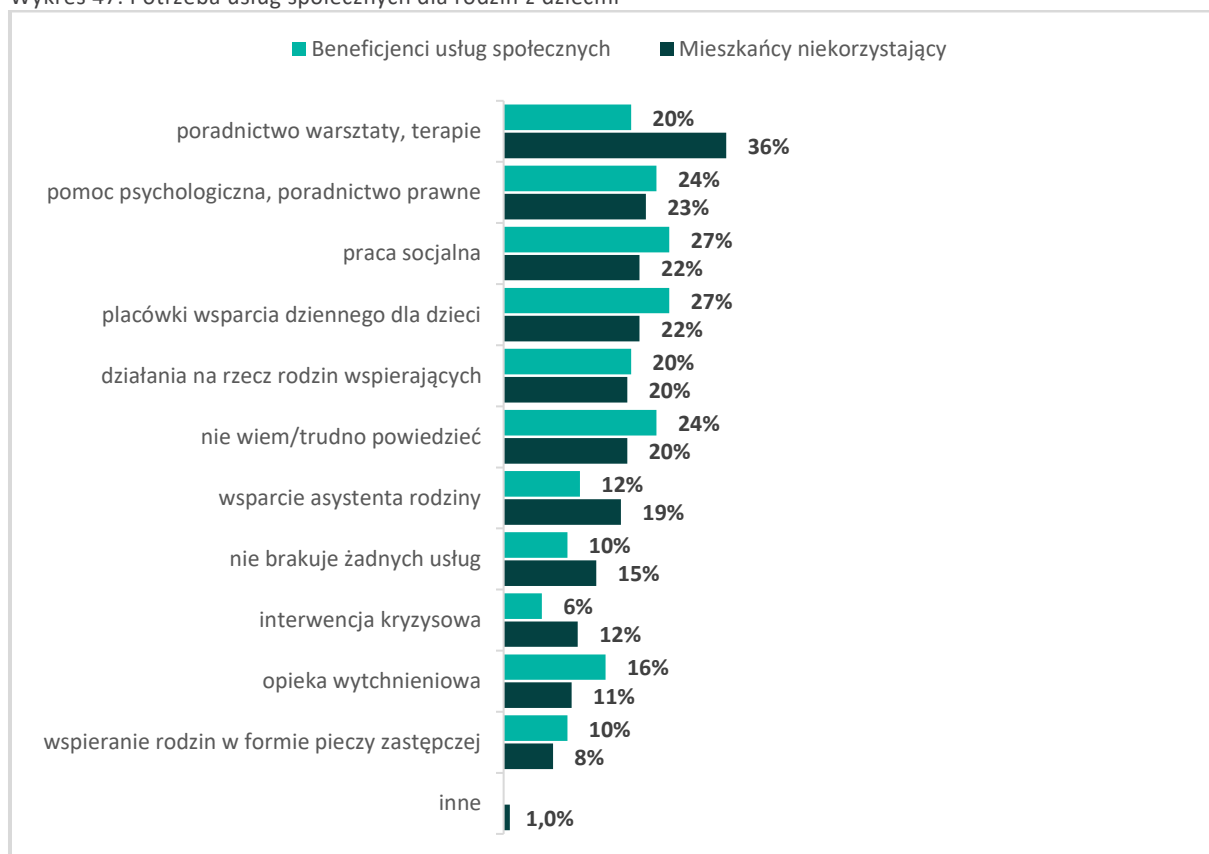
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani są zdania, że w gminie Nasielsk usługi społeczne dla rodzin z dziećmi są łatwo dostępne (41% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

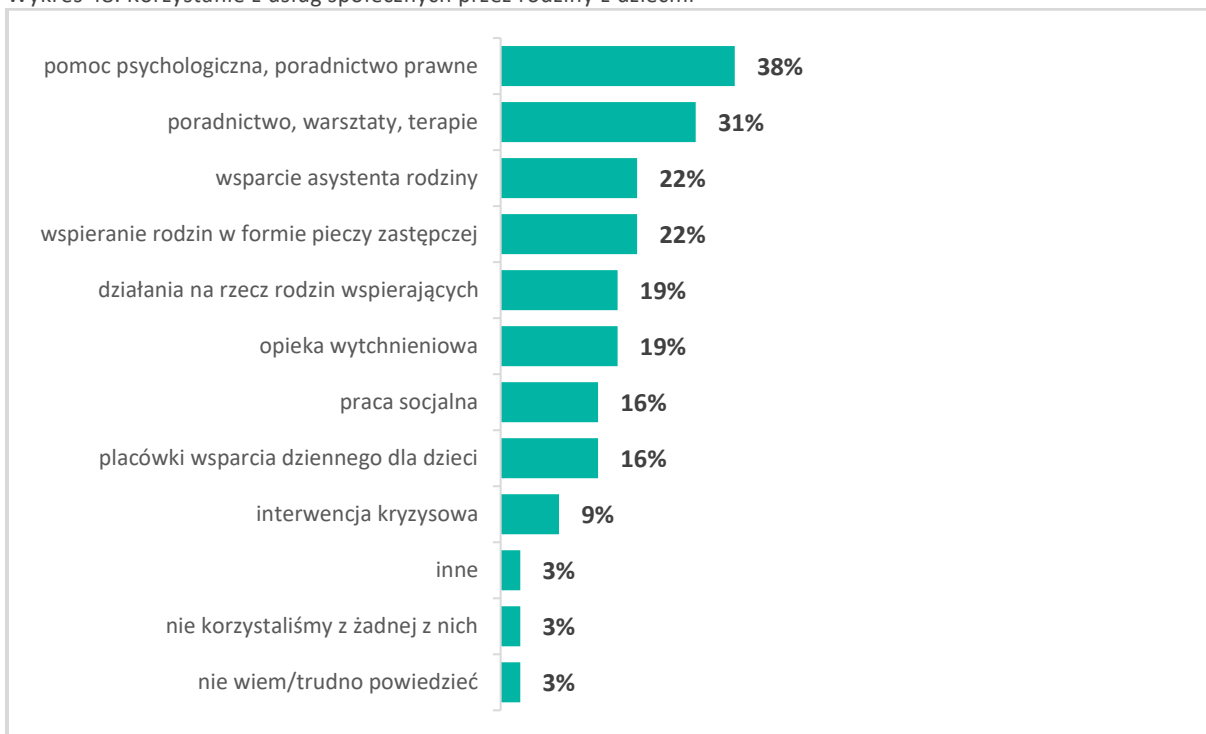
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nasielsk najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie

- praca socjalna
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

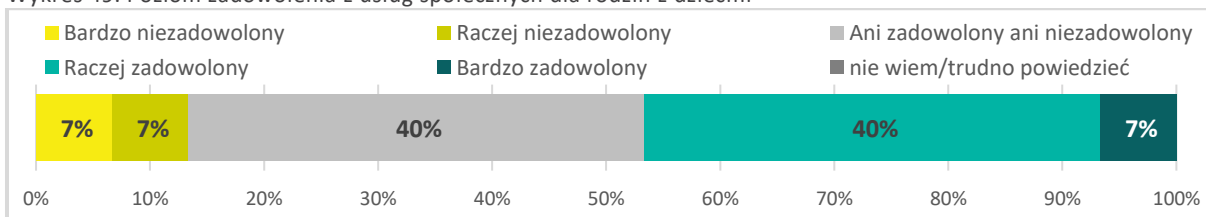

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Nasielsk w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia asystenta rodziny
- wspieranie rodzin w formie pieczy zastępczej.

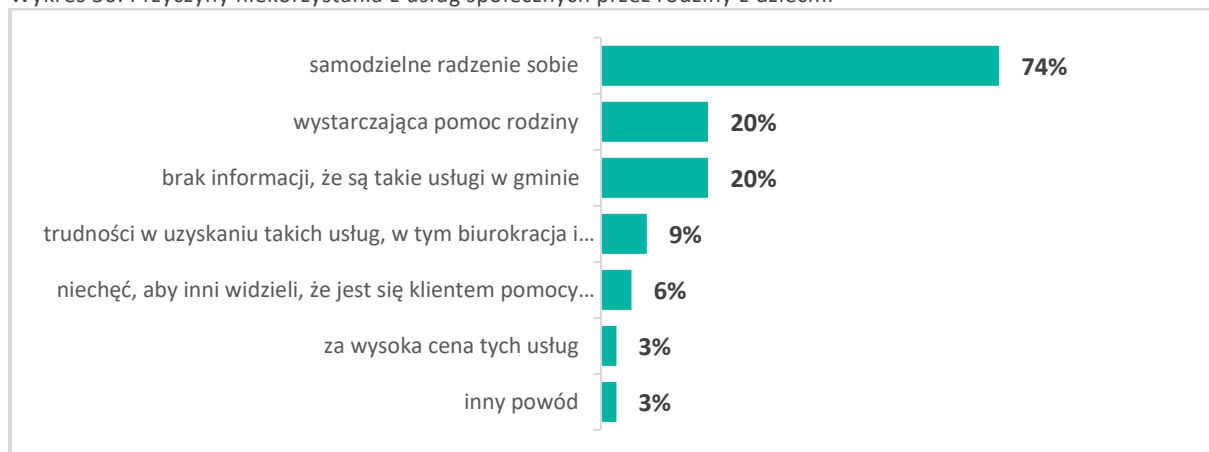
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Nasielsk korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (47% zadowolonych do 14% niezadowolonych).

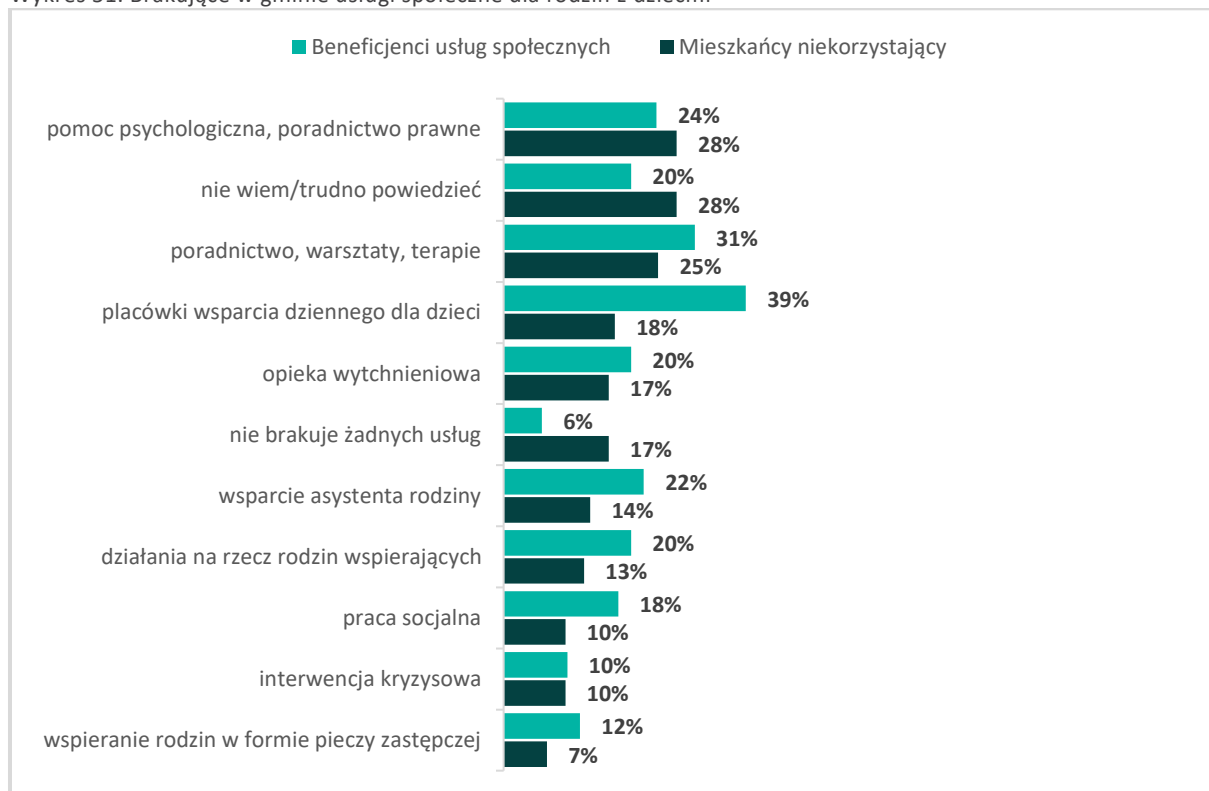
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (74% ankietowanych), wystarczająca pomoc rodziny oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (po 20% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

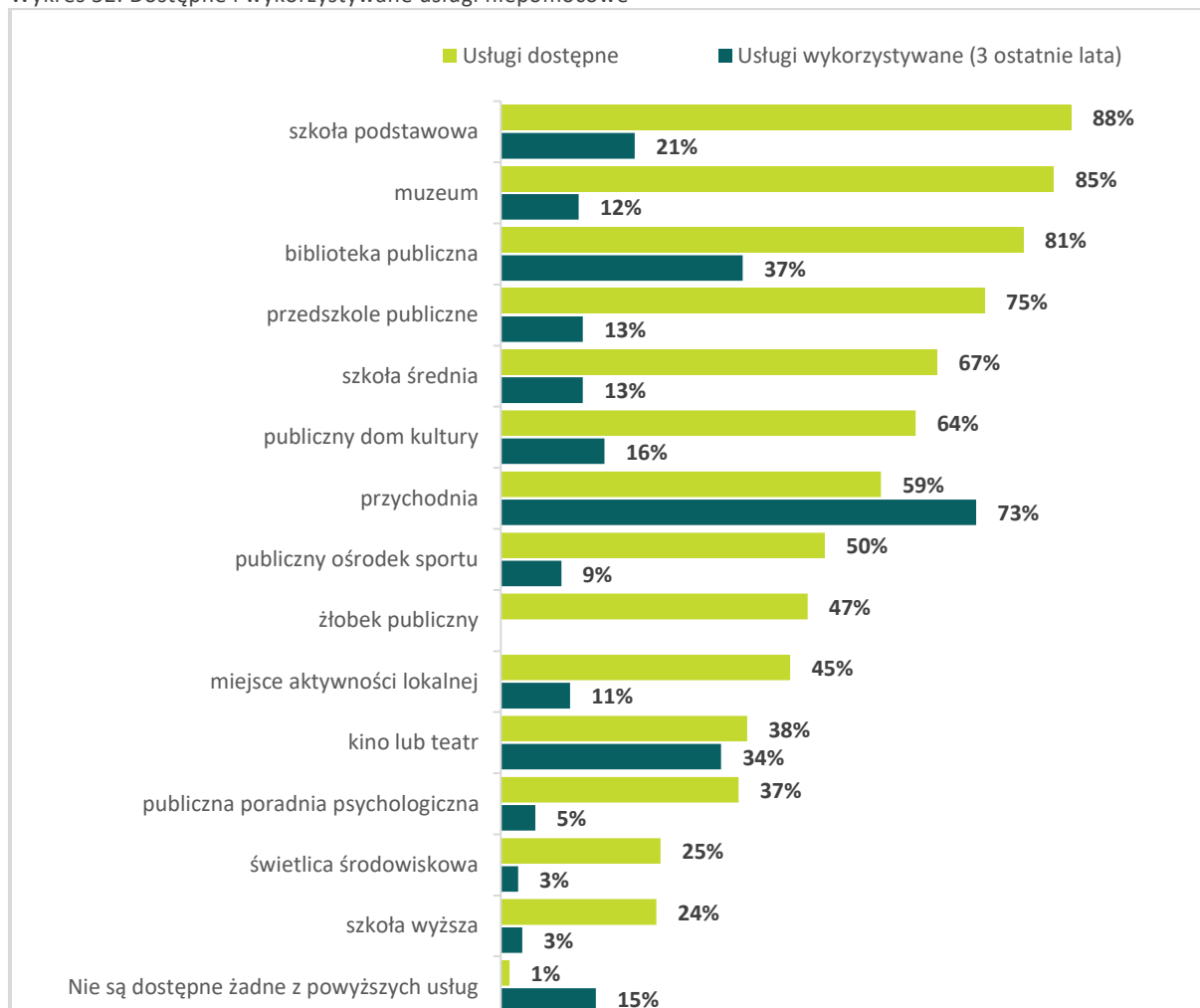
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Nasielsk na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

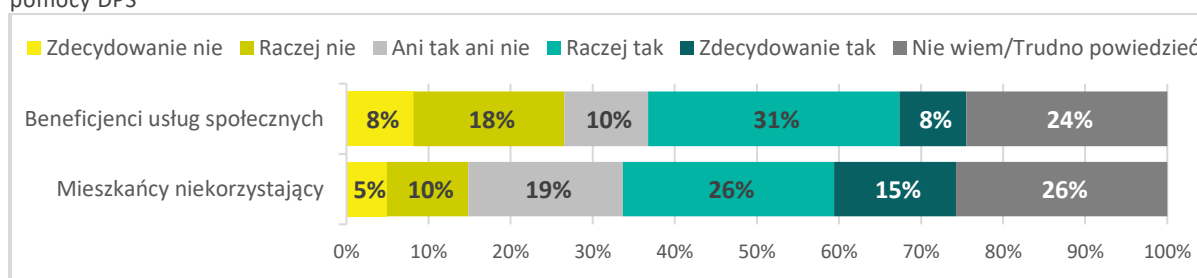
- szkoła podstawowa (88% ankietowanych)
- muzeum (85% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (75% ankietowanych)
- szkoła średnia (67% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (64% ankietowanych)
- przychodnia (59% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (50% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (73% badanych) oraz biblioteka (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nasielsk o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

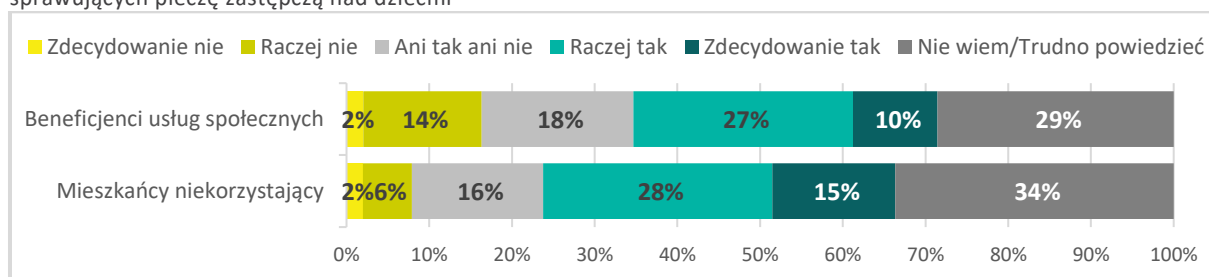
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nasielsk przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (39% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

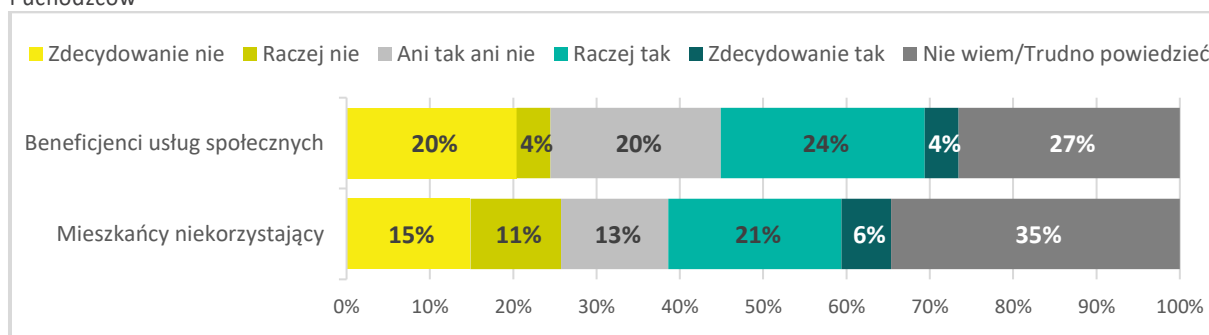
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nasielsk przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (37% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nasielsk przeważa opinia, że instytucje powiatowe powinny bardziej angażować się w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców. (28% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE NASIELSK

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

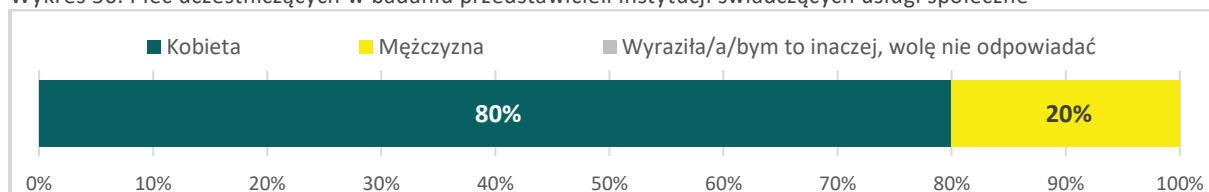
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Nasielsk przeprowadzono 5 wywiadów z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Nasielsk.

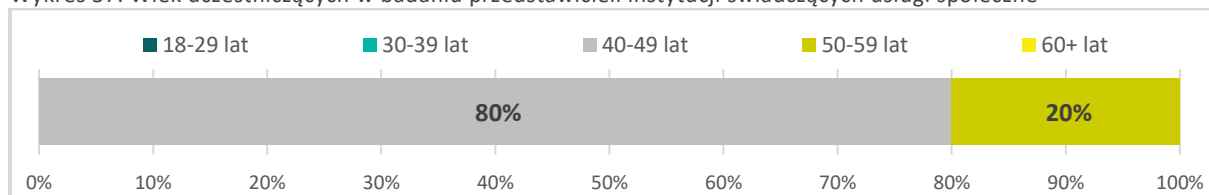
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 80% badanych).

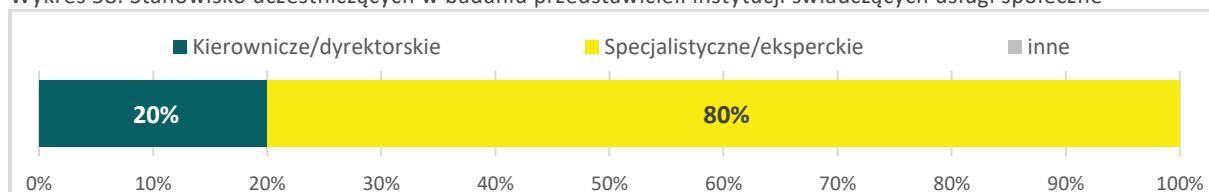
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których dominowały osoby w wieku 40-49 lat (80% badanych).

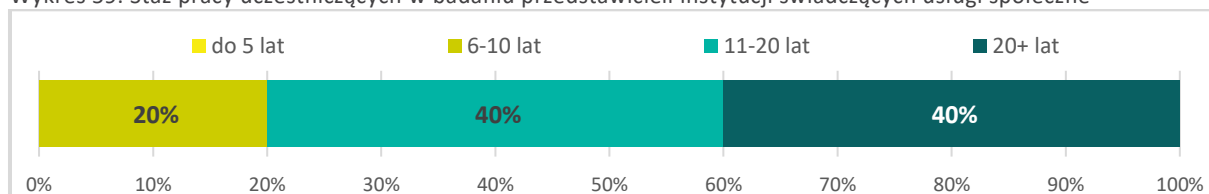
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli specjaliści/eksperti (80% ankietowanych).

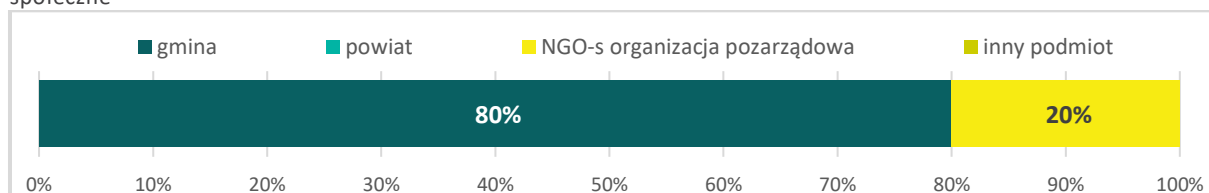
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni trzy grupy doświadczenia, wśród których dominowały grupy z doświadczeniem 11-20 lat oraz powyżej 20 lat (po 40% ankietowanych).

Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty i była to gmina oraz organizacja pozarządowa.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

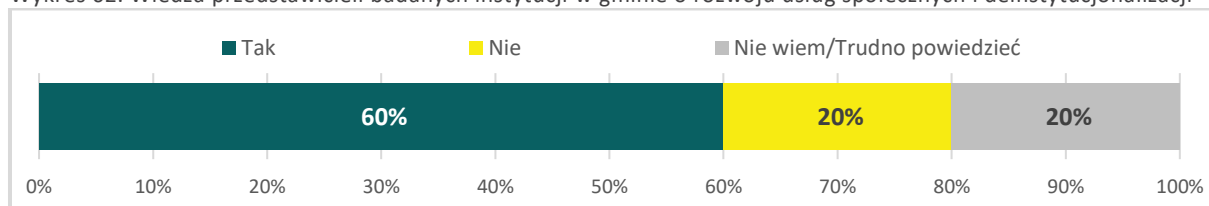
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej i inny ośrodek wsparcia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

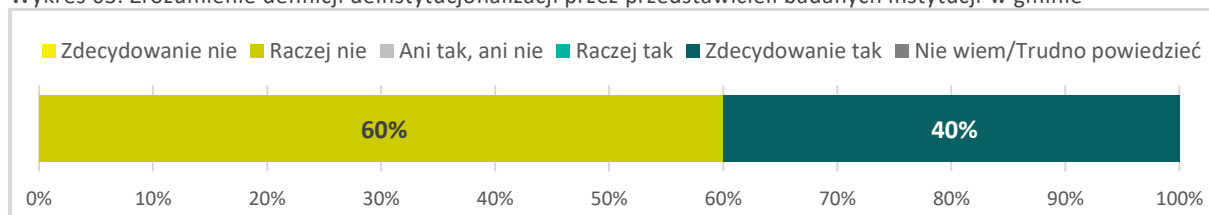
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie posiada wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

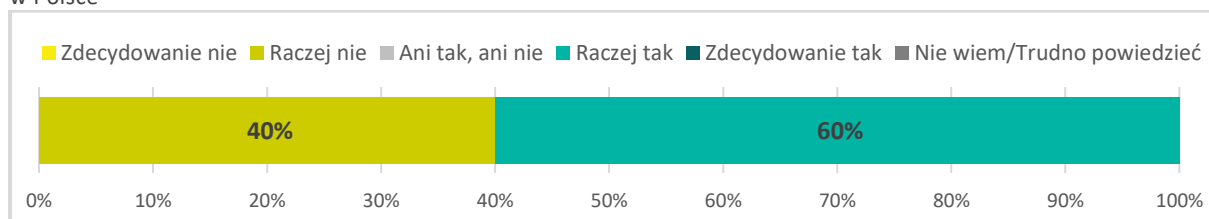
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla dwóch z pięciu respondentów uczestniczących w badaniu.

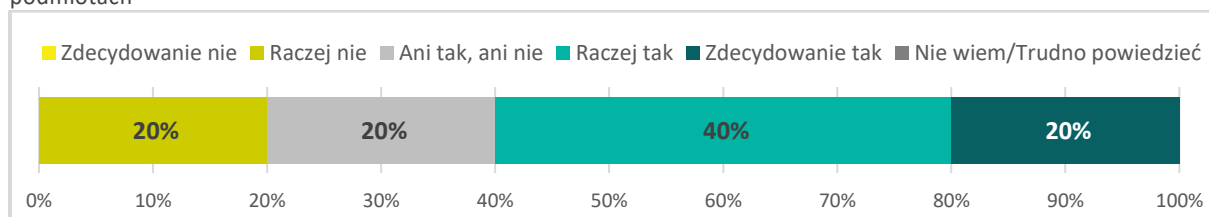
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z pięciu przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

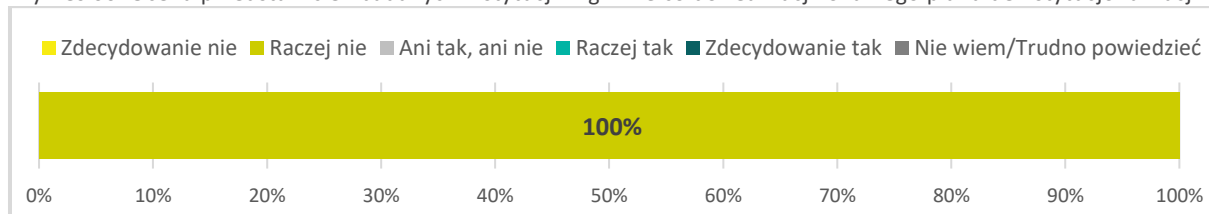
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli instytucji przyznało, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

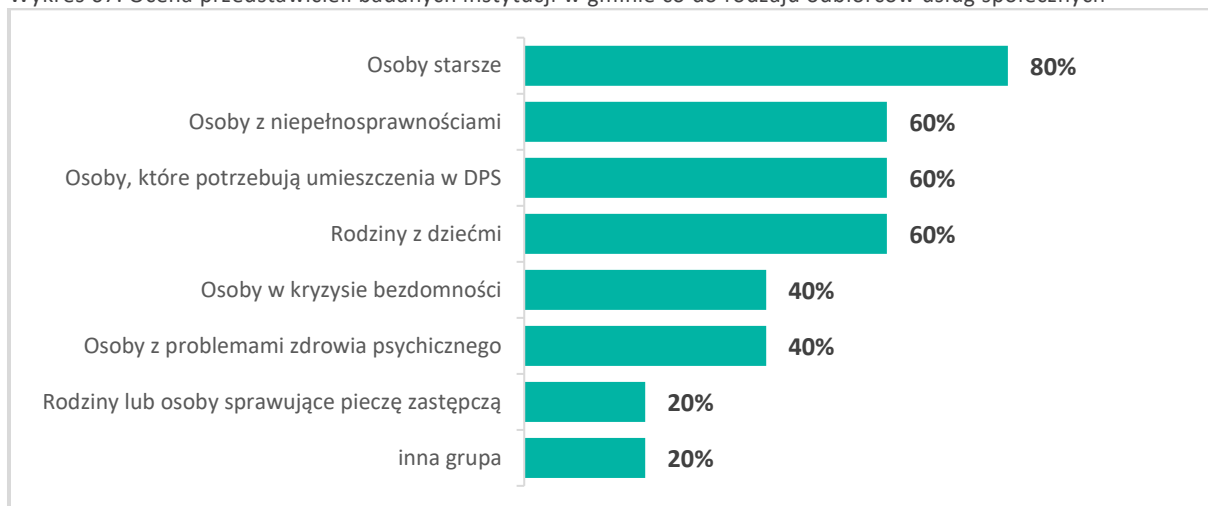
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W żadnej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Nasielsk w opinii jej przedstawicieli nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

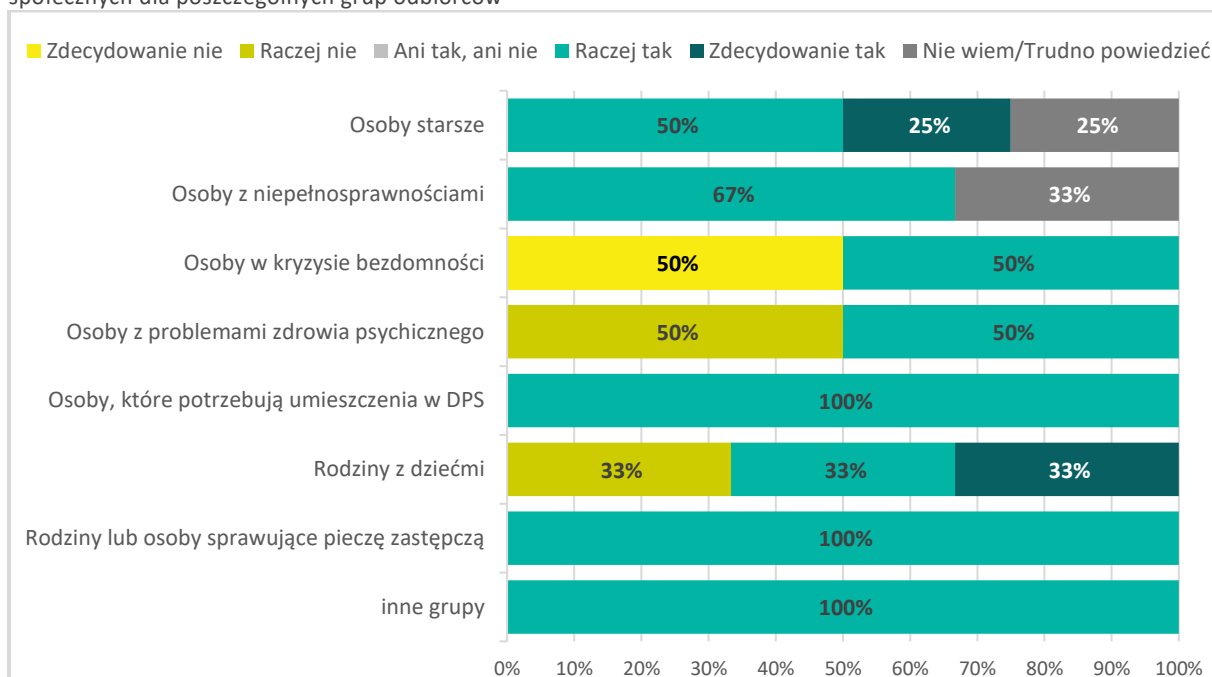
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi.

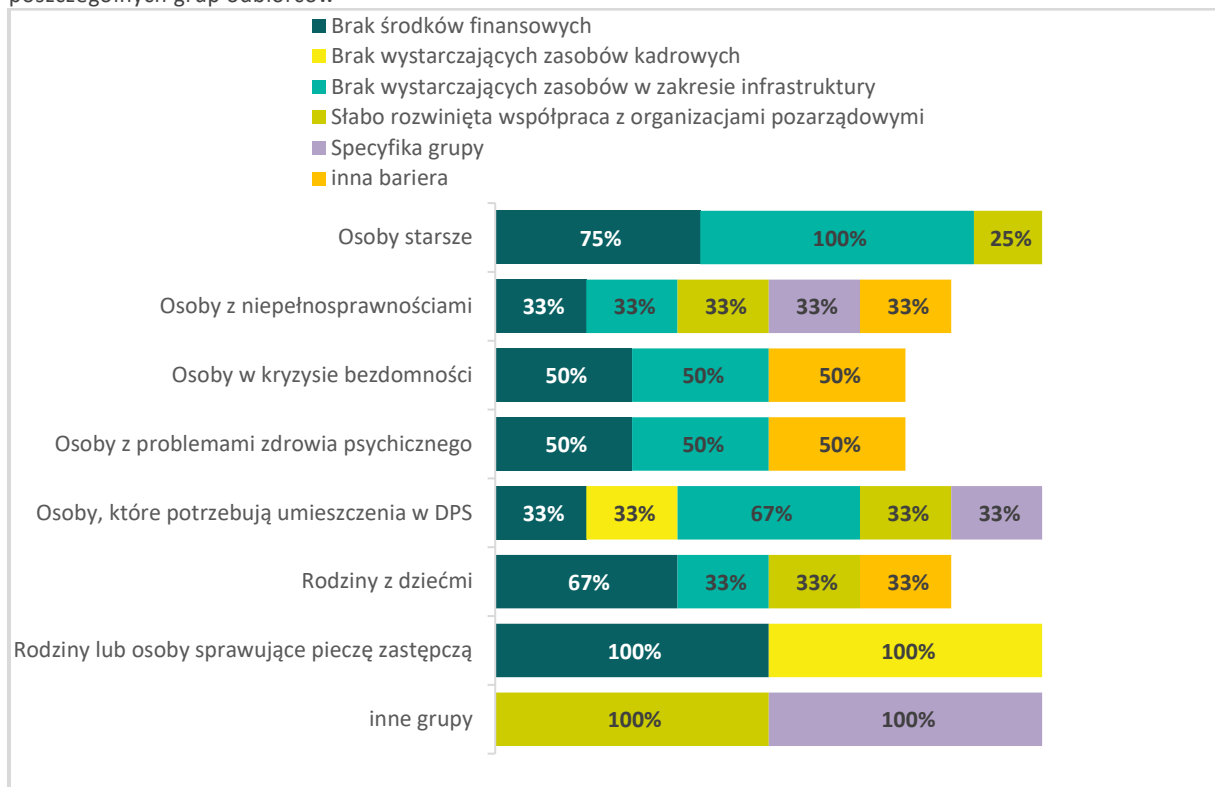
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz inne (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

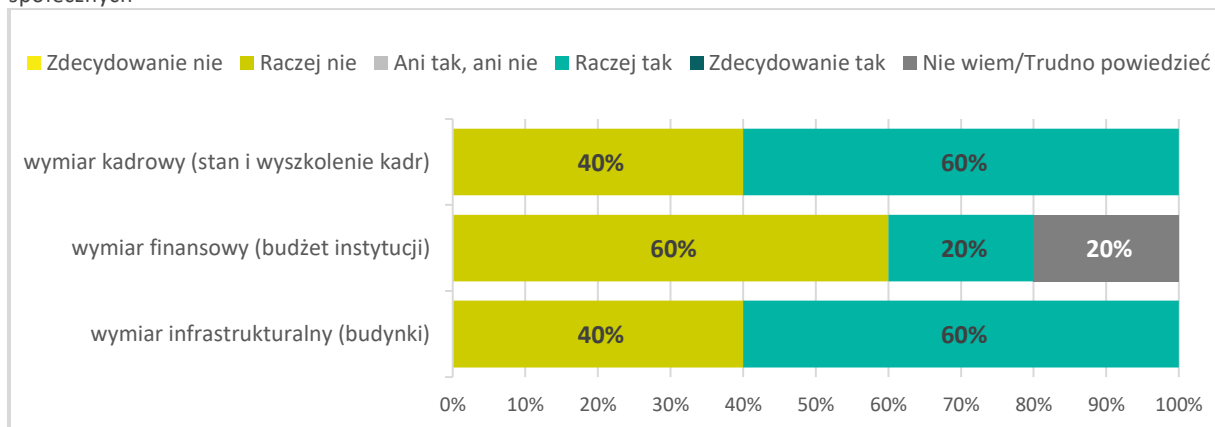
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Nasielsk to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

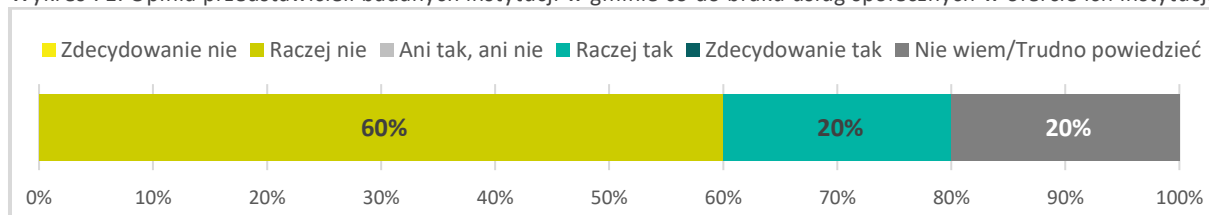
- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe

- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

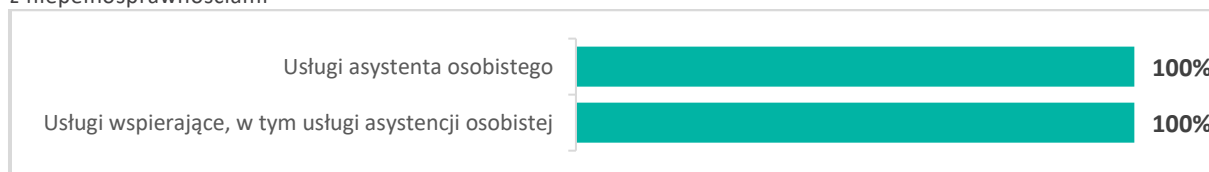
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług sąsiedzkich, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS.

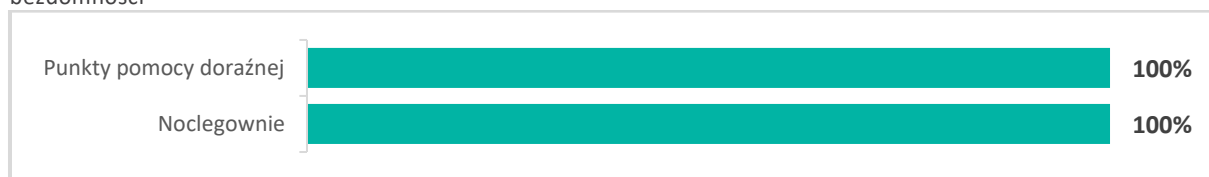
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 3 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usługi asystenta osobistego, usługi wspierającej w tym usługi asystencji osobistej.

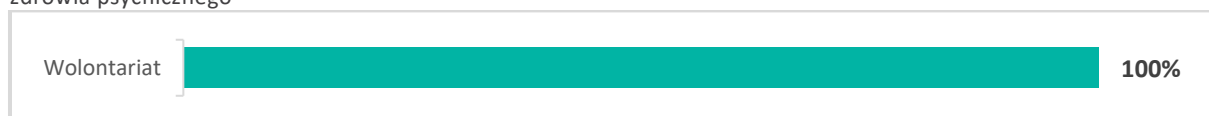
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: punktów pomocy doraźnej, noclegowni.

Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: wolontariatu.

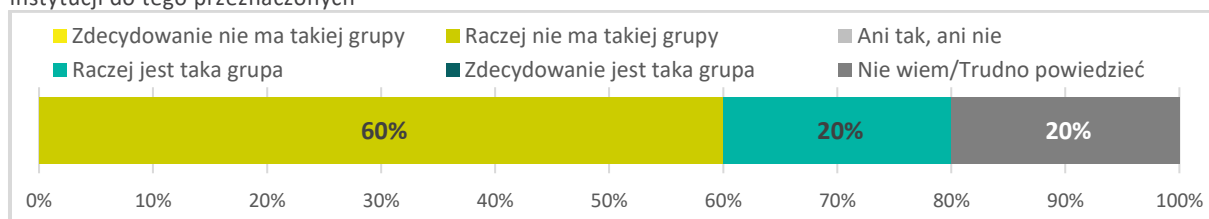
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie.

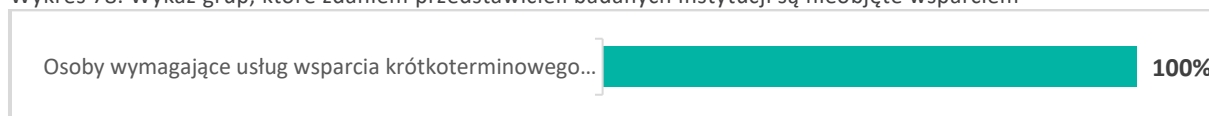
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem

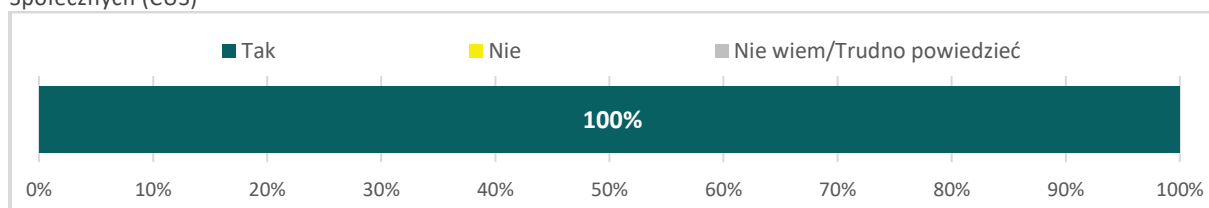
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji gminy to: osoby wymagające usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej pomocy społecznej.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Nasielsk.

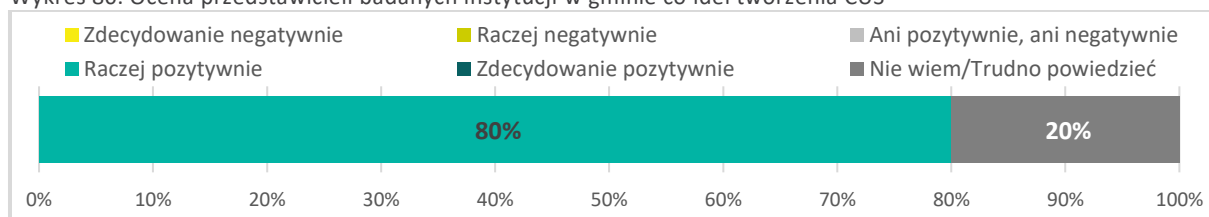
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Nasielsk słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

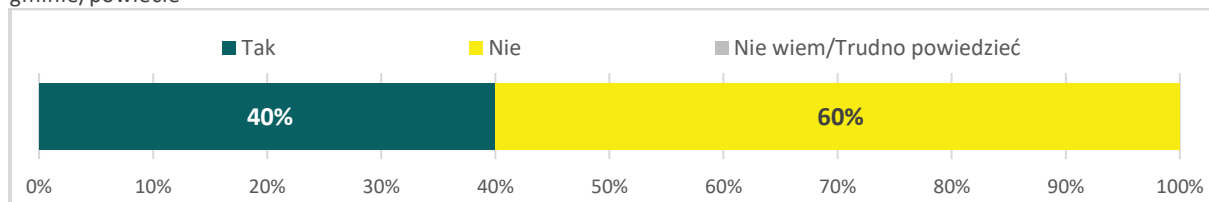
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Nasielsk.

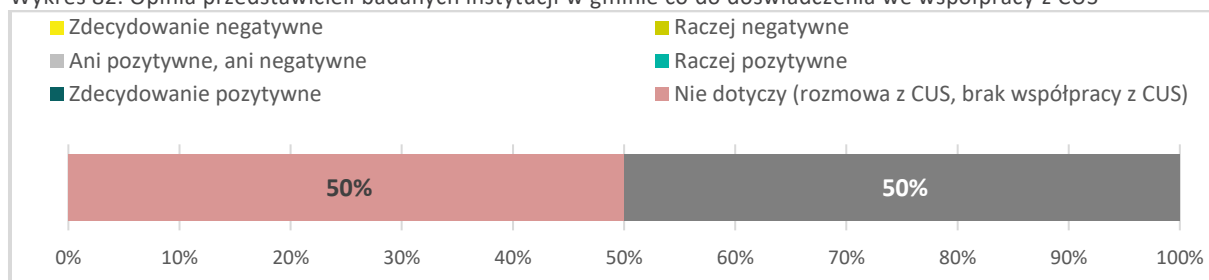
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z pięciu przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

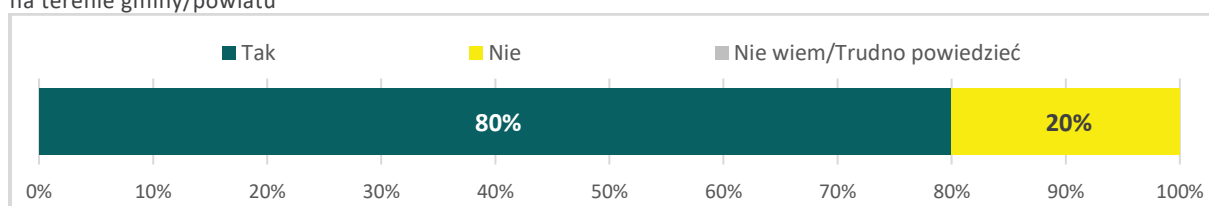
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie nie ocenili doświadczenia we współpracy z CUS ze względu na brak takich kontaktów.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Nasielsk.

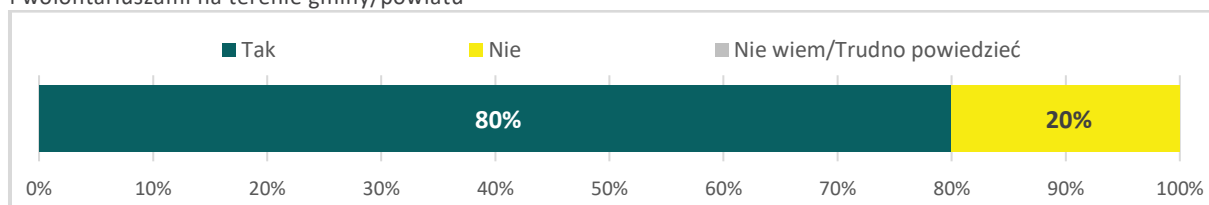
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z pięciu przedstawicieli instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

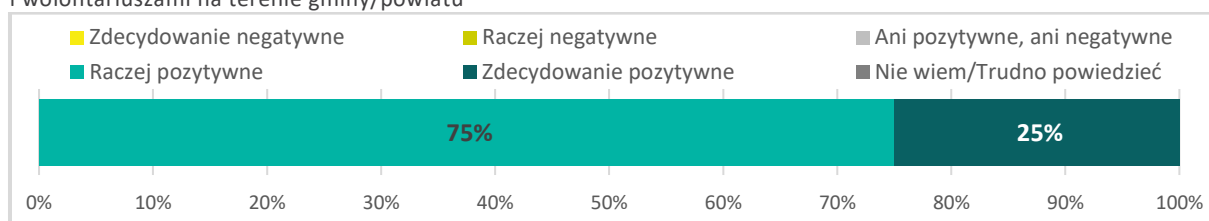
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

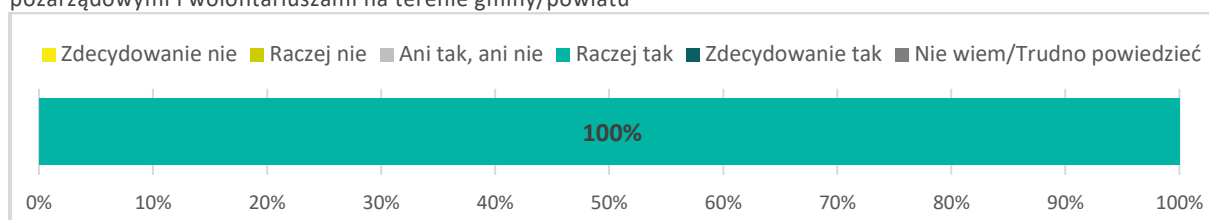
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Nasielsk w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Nasielsk w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie N w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Nasielsk	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Nasielsk	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Nasielsk	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Nasielsk	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	19
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Nasielsk w 2023 roku	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	36
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	36
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	38
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	38
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	39

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	40
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	40
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	40
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	41
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	41
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	42
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	42
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego	42
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	43
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	43
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	45
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi	46
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe	47
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	48
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi	48
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	48
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	50
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	51
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	51
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	51
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne	51
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne	52
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	52
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	52
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	53
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	53

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	53
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	54
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	55
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	55
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	56
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych	56
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	56
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	57
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	57
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	57
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	57
Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem	57
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	58
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	58
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	58
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	59
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	59
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	59
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	60
Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	60